

РІК LXXVII, Ч. 2

ЛЮТИЙ – 2020 – FEBRUARY

№ 2, VOL. LXXVII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXVII ЛЮТИЙ Ч. 2

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**

Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Маріяна Заяць (з уряду) – голова СУА

Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,

Софія Геврик, Петруся Савчак,

Ірена Грамяк, Лідія Слиж

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXVII FEBRUARY № 2

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**

English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President

Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,

Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,

Irena Gramiak, Lida Slysh

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. 2020-й рік оголошено Всесвітнім роком Біблії	1
Маріяна Заяць. Ділимося вітками і думками.	2
Микола Сидорук. Лесі Українці.	3
Аліна Акуленко. Єлена Прекрасна.	4
Орися Сорока. Київська Трьохсвятительська духовна семінарія Української Греко-Католицької Церкви.	5
Viktor and Betsy Decyk. Home of Angels.	9
Володимир Рєгеша. Лист з фронту.	10
Тетяна МакКой. Невінчана сотниківна.	11
Marianna Zajac. Sharing News and Views.	12
Наша обкладинка.	13
Маріяна Душар. Українська галицька гастрономічна традиція.	14
Тетяна МакКой. Маруся Ветрова, «Свята і ясна».	17
Natalia Rawlenko. A Trip to the Ukrainian Museum in NYC? Yes, please.	19
Українські прислів'я.	20
<i>Благодійність</i>	21
<i>Діяльність округ і відділів СУА:</i>	
Лідія Слиж. Традиційне «Засвічення ялинки» в Окрузі СУА Н.Й.	23
Natalie Santarsiero, Valentina Dmitri. Branch 136 Holodomor Exhibit Opens to Great Success in Naples.	24
Марія Щерб'юк. Зустріч за святочним Різдвяним столом.	26
Marianna (Szcawinsky) Crans. “Olde World Christmas”.	27
Марія Николук. Вишивані вечорниці у 73-му Відділі СУА.	29
Лілія Балкова. Українські вечорниці у 30-му Відділі СУА.	31
Ihor Magun. Properly Caring For Your Largest Organ.	33
Нашим дітям.	34
Наше харчування.	36
Оксана Кузишин. Лист до редакції журналу.	36

На обкладинці: Керамічна робота київської мисткині **Галини Сєврук** (1960-ті рр.)

Our Cover: Ceramic work by Kyivan artist **Halyna Sevruck** (1960s).

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2020 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**

Канцелярійні години: **вівторок, середа, четвер – 12 – 8**

UNWLA / *Our Life*

203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706

Administrator: **Olha Stasiuk**

Office hours: **T. W. Th. – 12 p.m. to 8 p.m.**

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою членської вкладки через відділ. Передплатникам письмово нагадується про відновлення передплати. Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

2020-й рік оголошено Всесвітнім роком Біблії

У кожного своя історія знайомства з цією книгою — чимось особлива, надзвичайно дивовижна, довгоочікувана чи зовсім непередбачувана. Але поза всяким сумнівом, вона благословенна Богом, адже Біблія, як джерело духовних істин, встановлює моральні основи життя не лише для кожного з нас, але й для цілих поколінь. У моє життя ця свята книга прийшла досить пізно, але відразу стала неодмінним атрибутом мого існування. То була Біблія у перекладі Івана Огієнка. Відтак, крім джерела знань про сутність життя, вона стала ще й зразком милозвучної та багатой української мови. Додавало бажання її читати уточнення на першій сторінці: «Текст твору є частиною суспільного надбання українського народу». І та фраза долучила мене, українку, до загально національних моральних принципів, що їх повідомляє нам Творець через своє Слово.

У вікіпедії про Біблію читаємо: «Святе Письмо, Священне Писання або Біблія; збірник книг, що утворюють (грец. τὰ βιβλία, βιβλία, «вівлія»; також через місто Бібл, куди завозили папірус) — Слово Бога, містить книги релігійного, історично-повчального змісту. Є богонатхненними писаннями, на яких ґрунтується юдейське та християнське віровчення. В основі назви «Завіт» (від івр. ברית — угода, договір, завіт) лежить ідея угоди Бога з усім людством: у Старому Завіті розповідається про створення світу, гріхопадіння і союз Бога із народом Ізраїлю; у Новому Завіті — про визволення людства від гріха через викуплення його Ісусом Христом своєю смертю та новий союз з Богом. Католицький і православний канони Святого Письма (Біблії) мають 77 книг, а протестантський — 66. У юдаїзмі лише Старий Завіт розглядається як священна книга».

У «Новій британській енциклопедії» сказано, що Біблія є «можливо, найбільш впливовим зібранням книг в історії людства». А німецький поет XIX ст. Г. Гейне зізнався: «Своєю освіченістю я завдячую одній книжці. І це Біблія. Вона по праву називається Святим Письмом. Людина, яка втратила свого Бога, може знову знайти Його в цій книзі». А Лінкольн, 16-й президент США, назвав Біблію «найкращим даром, який Бог будь-коли давав людині. Без Біблії ми не знали б, що правильно, а що ні». Англійський юрист В. Блекстон, наголошуючи на тому, який вплив

має Біблія, сказав: «На цих двох підвалинах: законі природи й виявленому законі (Біблії) — базуються всі людські закони; тобто можна сказати, що жодному людському закону не дозволяється суперечити цим законам».

16-го вересня 2019-го р. у Музеї Біблії у Вашингтоні відбулася зустріч християнських лідерів з понад 34 країн, на якій 2020-й р. оголосили «Всесвітнім роком Біблії». Це перша така євангельська ініціатива (схвалена Папою Римським Франциском). Християнські лідери у такий спосіб хочуть показати та зміцнити цінності Слова Божого для всіх людей, прагнуть відновити значення Біблії в традиційно християнських культурах. Організатори сподіваються, що «Всесвітній рік Біблії — 2020» стане початком Десятиліття Біблії (2020 — 2030 рр.)

Острозька Біблія. 1581-й р.

Ініціатори передбачають, що цього року будуть організовані заходи у масштабах стадіонів, на які зможуть прийти тисячі людей, щоб молитися та вклонятися Богові. А також сподіваються, що ініціатива сприятиме зміцненню партнерства між односторонніми організаціями всього світу для об'єднання зусиль з вивчення Біблії. Глобальна ініціатива «Всесвітній рік Біблії» має 6 цілей: молитися, перекладати, публікувати, поширювати, навчати та мотивувати людей читати Слово Боже. На зустрічі у Вашингтоні зауважили, що і раніше проводилися заходи, присвячені Божому Слову, але вони мали локальний характер. Зокрема, 1983-й р. президентом Рональдом Рейганом був оголошений Роком Біблії у США. Але жодного разу не проводилися заходи, присвячені Біблії, у світовому масштабі.

Лариса Тополя, редактор.

Чи може СУА зробити ще щось, щоб сприяти увіковіченню істини про Голодомор в Україні – Геноцид 1932 – 1933 років? Нещодавно у наші двері постукала нова можливість. Стосується вона Гарета Річарда Вона Джонса (серпень 1905 – серпень 1935), валійського журналіста. Джонс був першим журналістом, який, на відміну від інших, відкрито та під своїм власним іменем написав про страхоття створеного радянською владою голоду 1932 – 1933-х рр., зокрема, про Голодомор; це контрастувало з іншими журналістами, наприклад, з Малкольмом Маггеріджем з *Manchester Guardian*, який писав анонімно, або Уолтером Дюранті зі *The New York Times*, який повністю заперечував існування Голодомору.

У березні 1933-го р. Джонс поїхав до Радянського Союзу. 7-го березня він вислизнув з рук влади і пробрався в Україну. Він таємно вів щоденники про вимирання від голоду, штучно спричиненого, яке бачив на власні очі. Після повернення до Німеччини 29-го березня він видав свій прес-реліз, опублікований багатьма газетами, зокрема, *The Manchester Guardian* та *New York Evening Post*. Цитати з його щоденника були викривального змісту:

«Я йшов через села й дванадцять колгоспів. Усюди був плач: «Немає хліба. Ми помираємо». Цей крик був у кожній частині Росії... Я пішки бродив по чорноземному регіону, тому що колись це були найбагатші сільськогосподарські землі в Росії, і тому що кореспондентам було заборонено сюди їхати, аби самим побачити, що тут відбувається.»

У потязі один комуніст заперечував, що тут голод. Я кинув скоринку зі шматка хліба, який я їв із власних запасів, у плювальницю. Один селянин, який теж їхав у поїзді, виловив її звідти й жадібно зїв. Я викинув у плювальницю шкірку від апельсина, і той селянин вихопив її звідти і так само жадібно зїв. Комуніст замовк. Я залишився на ніч у селі, де раніше було двісті биків, а тепер залишилося лише шість. Селяни їли корм для худоби, і решти запасів їм вистачить лише на один місяць. Вони розповіли мені, що вже багато людей померло від голоду. Двоє солдатів

прийшли арештувати злодія. Вони попередили, аби я не подорожував уночі, бо там занадто багато голодних чоловіків у відчайі.

«Ми чекаємо на смерть» – отак віталися зі мною. «Але бачиш, у нас ще є корм для наших тварин. Іди далі на схід. Там у них немає нічого. Багато будинків стоять порожні, бо люди вже повмирали» – кричали вони мені».

Звіт Гарета не був сприйнятий більшою частиною мас-медіа, бо «інтелігенція» співчувала Радянському режиму. 31-го березня Уолтер Дюранті з *The New York Times* написав спростування заяви Джонса під назвою «Росіяни голодні, але не помирають з голоду». Дюранті назвав звіт Джонса «великою страшною історією». Однак газета опублікувала рішучі спростування, надані Джонсом, який відстоював свій звіт.

Максим Літвінов (радянський комісар закордонних справ, інтерв'ю у якого брав Джонс, поки знаходився у Москві) написав Ллойд Джорджу, колишньому прем'єр-міністру Сполученого Королівства, і зазначив, що Джонсу заборонено в'їзд до Радянського Союзу. Джонса вбили за підозрілих обставин у березні 1935-го р., коли він відвідував Китай. Йому було 29 років. Національна бібліотека Уельсу нині є зберігачем паперів Гарета Вона Джонса – надзвичайно цінної колекції, до якої входять папери, що детально описують життя та працю Джонса, його кореспонденція, чернетки статей, щоденники, і, звичайно, оригінальні нотатки, які він робив під час подорожі Україною.

У листопаді 2019-го р. СУА запросили підтримати цифрування щоденників, зошитів і фотографій Джонса у співдружності з Українсько-Канадською Асоціацією Громадянських Свобод (УКАГС) і Фондом родини Темертей. Професор Любомир-Ярослав Луцюк, канадський учений, автор книг і статей з політичної географії та історії України, який нині є професором Королівського військового коледжу Канади і старшим науковим співробітником УКАГС, передав це запрошення, а Екзекутива СУА ознайомила з його деталями та одногласно схвалила. 29-го грудня 2019-го р. Голова СУА підписала Договір про наміри між Національною бібліотекою Уельсу, УКАГС та СУА. Нашим офіційним представником у цьому проєкті буде Оксана Лодзюк, голова відділу соцмереж СУА та голова Округи СУА Нью Джерсі. Мета полягає в тому, щоб завершити проєкт до травня 2020-го р.

Як сказано у Договорі про наміри,

підтримка з боку СУА, УКАГС та Фонду родини Темертей буде публічно визнана у Національній Бібліотеці Уельсу та на відповідній сторінці подяки, що слугуватиме додатком до колекції, яка буде доступною на вебсайті бібліотеки. Загальна вартість підготовки, цифрування, опрацювання та викладення колекції у доступ складе 26 463 фунтів стерлінгів; СУА надасть 20 463 фунтів стерлінгів і стане основним донором цього проєкту. Бібліотека також поширить цю інформацію серед інших закладів

(обраних професором Луцюком і керівництвом бібліотеки).

З гордістю та хвилюванням Екзекутива СУА приймає цю можливість продовжувати свою важливу роль у збереженні пам'яті про тих, хто загинув або постраждав під час Великого Голодомору 1932 – 1933-х рр. Наша організація прийняла рішення бути важливим жертводавцем у справі увіковічення правди про Голодомор.

ЦЕЙ ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

25-го лютого 1871-го р. у м. Новоград-Волинський Житомирської обл. народилася **Леся Українка** (Лариса Петрівна Косач-Квітка). Про материнську мову, Всесвітній День якої святкують 21-го лютого, Леся Українка сказала: *«Нація повинна боронити свою мову більше, ніж свою територію».*

Лесі Українці

Твої слова зрідні космічним злетам,
Заземлені в нас образом Вітчизни.
Є у народу віршописці різні,
Та є народом зроджені поети.
Були такі, що з слів збивали пінку
І ждали від народу нагороду,
А ти несла йому у спрагу воду.
Тому і звешся гордо – Українка!
Ти нашу совість збуджуєш по вінця,
Хоча ще й досі нас у нас не досить.
Та ми уже не сплячі малороси,
З тобою ми у світі – українці!

Микола Сидорук

*Портрет Л. Українки.
(Робота Софії Караффа-Корбут).*

ЄЛЕНА ПРЕКРАСНА

Якщо у небуття бувають ступені безглуздості, то її смерть могла б вважатися найбільш безглуздою поміж усіх смертей. Професорська донька, посередня в успішності гімназистка, танцівниця кабаре, манекенниця, вчителька української мови у початковій школі, вродлива «петлюрівка» й затята націоналістка. Єлена Шовгенова. Вона ж Олена Шовгенів, у заміжжі — Теліга. Блискуча поетка й невинна ідеалістка. Народилася на Московщині. Пішла з життя у Бабиному Яру.

Заможна інтелігентна родина. Троє дітей. Двоє старших — хлопці, а вона — найменша. І таткова улюблениця. З усіма наслідками такого сімейного статусу. Дитинство — спочатку у провінційній Москві, тоді — у світському Петербурзі. Вільні французька й німецька. У побуті — бездоганна російська. Тендітна оранжерейна квітка. Виплекана й зрошена любов'ю. А тоді батько отримує місце професора у Київській політехніці, потрапляє у вир Української революції і стає міністром уряду Української Народної Республіки. А Єлена ж — за улюбленим татком і у вогонь, і у воду. Точніше — в Київ, в українськість і в революцію. Стає Оленою й «петлюрівкою». Та ще й настільки затятою, що після поразки УНР співіснування пліч-о-пліч із більшовиками не видається можливим. Родина емігрує. Тікають через Польщу до Чехії, у ті самі Подєбради, де батько очолює найлегендарніший український «виш» в еміграції — Українську господарську академію, а Олена записується на «матуральні» курси, щоб згодом вступити на історико-філологічний факультет Українського педагогічного інституту імені Михайла Драгоманова в Празі.

Ніщо не віщувало лиха більшого, ніж уже сталося у їхньому до того такому розміреному й усталеному бутті. Але, знаєте, як воно буває: що в юності западає в серце, те назавжди в ньому пропікає рану. Олені пекла Україна. І так пекла, що вона надумала її рятувати. Але одна річ заявити привселюдно у Подєбрадах в Народному домі російським емігрантам-монархістам, що вони — хами, і що «та собача мова — моя мова! Мова мого батька та моєї матері. І я вас вже більше не хочу знати», і зовсім інша — поводитися так само з німецьким Рейхом на окупованих ним територіях.

Олена не вміла жити наполовину. Вірити наполовину. Чи наполовину любити. Так буває, коли виховуєшся у любові, родинному затишку, справжніх цінностях. Коли спочатку тебе

Олена та Михайло Теліги.

безмежно люблять батьки, брати, а коли виростаєш, настільки ж віддано кохає чоловік. Це робить тебе такою сильною. І водночас вкрай вразливою. Бо ті, хто живиться любов'ю, не готові до людської підлоти. Не те, щоб Теліга носила рожеві окуляри. Вона просто щиро вірила у шляхетність ворога. І в те, що українці скористаються німецькою окупацією, аби здобути незалежність.

Чи стала вона жертвою інформаційної війни, яку ОУН програли і фашистській Німеччині, і Радянському Союзу? Чи жертвою інтелігентного виховання? Чи власної наївності й безмежної віри в справедливість? Чи того, що до останнього вірила — хтось таки прийде і її врятує, бо так не може бути, щоб вона лишилася сама з собою напризволяще... Питання риторичні. Як і те, скільки б чудових віршів вона могла написати, якби не безглузда смерть у Бабиному Яру. Хоча, достеменно невідомо, чи саме там.

Але безглузда — не означає даремна. Тому це історія не про смерть, а про життя. Натхненне життя Олени прекрасної, яку не можна було не любити. І яка уміла любити сама. Людей, життя і Україну. Саме так.

Аліна Акуленко, Київ.

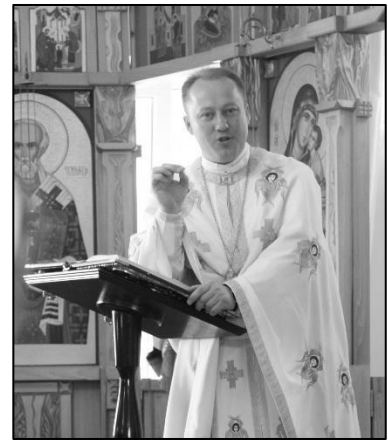
Олена Іванівна Теліга (народилася 8-го липня 1907-го або 8 липня 1906-го р., Московська губернія; померла 21 лютого 1942-го (?) р., Київ) — українська поетеса, публіцистка, літературний критик, діячка ОУН.

КИЇВСЬКА ТРЬОХСВЯТИТЕЛЬСЬКА ДУХОВНА СЕМІНАРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Інтерв'ю з ректором протоієреєм Петром Жуком

Київська Трьохсвятительська духовна семінарія Української Греко-Католицької Церкви розташована в с. Княжичі недалеко від Києва і 10 років готує священників для Східної України. Щоб підтримати цю важливу в час гібридної війни з Росією місію семінарії, **Союз Українок Америки** створив програму «**Духовне відродження України**».

Ректор КТДС протоієрей Петро Жук.

Розкажіть, будь ласка, про історію створення семінарії. У липні 2019-го року Міністерство освіти Ватикану акредитувало Вашу семінарію – вітаємо Вас. Що це рішення означає для семінарії?

Блаженніший Владика Любомир Гузар мав візію нашої семінарії. Ніхто не вірив, що це вдасться втілити. Коли його питали «Блаженніший, для чого нам на Сході, в Київській митрополії ця семінарія?», він віджартовувався: «То так само, якби Ви запитали родину, яка не має дітей, для чого їй діти?» Ми фактично маємо всі семінарії, сконцентровані в Західній Україні. Вони забезпечують священниками єпархії чи митрополії, які їх заснували. Схід і Центр України наповнювався завжди священниками із Західної України. І в перші найтяжчі роки душпастирства молодому священнику приходилось адаптуватися, приймати трошки інший менталітет Центру, а особливо Сходу, України. Тут інші виклики служіння, ніж на Західній Україні. Тепер маємо багато священничих покликань зі Східної України, і є сенс, щоби семінарія виховувала в тому середовищі, де людина буде служити. Крім того, УГКЦ має давні історичні корені перебування на цих теренах. Цього року ми святкували 10-річчя не заснування семінарії, а її відновлення. Тому що греко-католицька семінарія тут існувала, але була царською Росією знищена.

Програма нашої семінарії акредитована Ватиканом – це означає, що ми виповнюємо всі вимоги, які Вселенська Церква ставить до інституцій такого рівня. Тепер семінаристи отримуватимуть міжнародний диплом STB, визнаний у всьому світі.

Хто є студентами семінарії? Як проходить їх підготовка до майбутньої духовної праці?

Київська Трьохсвятительська духовна

семінарія є єдиною в Україні семінарією митрополичого рівня, тому що вона покликана виховувати священників для Київської архієпархії (це 5 центральних областей України: Київська, Черкаська, Чернігівська, Житомирська, Вінницька), а також для Харківського, Донецького, Одеського, Луцького екзархатів і Криму. Одна з умов прийняття на навчання до нас – це служіння після закінчення семінарії в Центрі чи на Сході України.

Хто є наші семінаристи? Маємо хлопців різних за походженням і віком, одружених і неодружених; половина братів семінарії мають закінчену вищу освіту. Маємо митників, прикордонників, колишніх військових, художників, музикантів, співаків, економістів і бухгалтерів з різних середовищ. І це показує, що покликання не є питанням походження. Бо Господь кличе з різного роду середовищ, з різного роду студій. Маємо доктора математики і хлопців після школи, яким ще немає 18 років. І вони відповідно до свого віку і до свого розвитку мають різного роду дари... Місія семінарії є дуже унікальна, бо ми не виховуємо тільки священників на Схід чи на Центр України; ми виховуємо провідників, лідерів громад на цих теренах... Тут бракує національно-патріотично освічених людей, які б могли бути рушіями в громаді... де люди часами є залишені самі на себе. І священник часто мусить брати роль каталізатора культурного, духовного, патріотичного виховання. Цього року до нас поступили три хлопці з Вінниці. Один священник УГКЦ проводить курси іконопису в школах на Вінниччині. Він вчить дітей писати ікони... Діти запізналися з ним і відкрилися вже три покликання до священства. Цей досвід показує, що мало бути священником, який тільки здійснює релігійний чин, треба вчити громаду, як упорядковувати своє містечко чи село, як складати

гранти, писати проекти. Священник має бути задіяний у різних сферах життя громади. Бо тут нема традиції ходити до церкви, як у Західній Україні. Тут, щоб привести людину до Бога, щоб вона відкрила потребу Церкви, треба власти дуже багато зусиль. Але якщо ти вже це зробиш, то присутність тих 10 людей замінює тобі тисячі, які би просто стояли в Храмі. Священник має прийти в середовище, змінити його, заохотити людей, привести їх до Бога. І дуже часто дорога до Бога в місцевих людей починається не з якоїсь релігійної потреби — вона є тут досить плиткою, дуже знищеною, але соціально-культурно-патріотичною стежкою.

Ви дієте подібно до австрійської імператриці Марії-Терези, яка відкрила у Відні Барбаріум — семінарію для майбутніх греко-католицьких священників. Коли вони приїжджали на свою парафію, то організовували боротьбу з алкоголізмом, вчили селян доброго господарювання. Цю справу продовжив Митрополит А. Шептицький у ХХ ст.

Так, і ми бачимо, що це дало свої результати. Бо хто Галичину так зберіг, не зважаючи на всі різні історичні віхи, хто закладав «Просвіти» й інші культурні та економічні товариства? Часто це були священники. А дати такі знання й уміння сучасним священникам — це і є завдання семінарії. Наші священники досить сміливі, що погоджуються служити, що складають ціле життя, щоб створити невеличку громаду з 30 — 40 людей. Але така громада стає основою майбутніх змін у селі, містечку, районі, суспільстві. Тому що вона є живою. Цього ми хочемо навчити наших семінаристів — творити живу, відповідальну, духовну, патріотичну українську спільноту в Центрі та на Сході України.

Які у вас стосунки з православними церквами Московського та Київського Патріархату, а тепер ПЦУ?

Є різні випадки, можна по-різному їх трактувати; є добрий досвід і негативний досвід — все залежить від того, чи священники тої чи іншої конфесії зрілі як люди, як члени суспільства. Бо дуже багато конфліктів тільки на рівні незрілості. Незріла людина творить незрілі стосунки — загострює їх, чи нарікає, чи

якісь міфи поширює страшні. Зі зрілою людиною легко будувати стосунки. Ми опікуємося каплицею Архистратига Михайла на Майдані, яку звели ще під час Революції Гідності на місці, де розстріляли хлопців. Блаженніший віддав її в опіку нашій духовній семінарії, тому ми молимося там, а наші студенти там від ранку до вечора: на всіх богослужіннях і просто чергують, спілкуються з людьми. Ми дозволили у цій каплиці служити священнику Української Автокефальної Православної Церкви; також римо-католицька спільнота св. Ігидія приходить сюди і молиться з безхатченками. Ми її декларуємо як екуменічну каплицю, де можуть всі помолитися. Отже, ми будемо стосунки. Ми вчимо наших студентів: є важливо, як заповідав наш відновлювач Блаженніший Любомир, завжди (не зважаючи на те, до якої ти церкви належиш) залишатися Людиною.

Київська Трьохсвятительська духовна семінарія.

Ваші слова з одного інтерв'ю: «Вміти перенести духовний досвід з неділі на повсякденне життя — це те, чого ми навчаємо семінаристів, щоб пізніше вони могли навчати своїх парохіян». Чому це є важливим?

Це є один лік на духовну шизофренію. Бо як є шизофренія — хвороба психічного характеру, так само є духовна шизофренія; коли люди цілий тиждень живуть своїм життям, і раз на тиждень йдуть до храму за такою духовно-культурною програмою: хтось шукає там духовне, хтось друзів, хтось спільноту, а потім повертаються знову у своє життя. Це є духовна шизофренія, роз'єднання. Бо допоки те, що ти чуєш у слові Божому, ти не почнеш втілювати у своє життя, доти нею хворієш. Коли застосуєш Слово Боже у своєму житті, тоді нормально розвиваєшся, еволюціонуєш.

Українська сім'я переживає багато проблем: велика кількість розлучень, насильство, низька народжуваність. Яка позиція Церкви в цій проблемі, що можна зробити, щоб покращити ситуацію? Як готуєте молодих до шлюбу? Чи зможуть майбутні священники, випускники семінарії, відповідати цим викликам?

Якщо взяти нашу Церкву в цілому, то є створені програми й окремі структури, які діють в тому керунку — програми підготовки до подружнього життя, «Бути батьком», «Тіло — храм Духа Святого». Цих напрацювань достатньо. Питання в тому, як донести це до людей.

Візьмемо конкретний приклад сім'ї, де чоловік б'є жінку. А навколо всі сприймають це як звичну внутрішню проблему сім'ї. Як священник має поводитися в цій ситуації?

Я сам є парох. Коли чую про такі випадки, то намагаюсь робити все можливе, щоб припинити подібне, зарадити такій біді. Якщо громада є жива, автентична, то вона буде реагувати правильно. Чому суспільство не реагує на такі жахливі ситуації? Тому, що люди не відчувають за собою права втручатися в чужу сім'ю; бо то сімейна справа, чи вони б'ються, чи миряться. «Муж і жена — одна сатана» — один з багатьох несправедливих уявлень, які, на жаль, передаються від покоління до покоління. У нас ще не вміють правильно реагувати, щоб допомогти людині — як і чоловікові зрозуміти свої помилки, так і жінці, яка є зранена. А найгірше дітям, які подвійно терплять насильство. Треба втручатися. Можливо, це перше гасло, що священнику треба доносити до людей. Десь було правильне рішення Блаженнішого, щоби при семінарії була реальна парохія, щоб семінаристи не були відірвані протягом 6 років свого життя від парохії, але бачили, як ми будуємо стосунки з парохіянами, про що з ними говоримо, як вчимо їх сповідатися, як проводимо приємні та неприємні розмови. На жаль, багато наших братів, коли виростили, бачили як священник зосереджується тільки на т.зв. частині літургійного благочестя. А це є мертвість. Бо тоді Церква не навчає насправду людей Божої правди, не освячує їх. Це важко назвати Церквою.

Чи в програмі підготовки до подружнього життя передбачається навчати майбутнє подружжя важливості компромісу? Бо традиційно чоловік вважається главою сім'ї і його рішення жінка має виконувати. Нині багато розлучень тому, що не завжди чоловік є «розумнішою» частиною сім'ї. Якщо він пияк, як можна його слухати? Яка відповідь Церкви на це?

Дякувати Богові, наша Церква має кілька дуже гарно напрацьованих сучасних програм підготовки до подружнього життя. Всі, хто хочуть вінчатися в Церкві, мають відвідати 19 зустрічей (зокрема з психологом, священником, лікарем, подружньою парою та юристом).

Серед тем розмови є і компроміс, і питання розв'язання конфліктів. Тобто, програми є, і вони працюють. Але мусимо дати відповідь, що кількість людей, які вінчаються в церкві, дуже мала. Тому, коли я приїхав до Києва з п. Адріаном Буковинським, ми спробували запустити програму підготовки до подружнього життя в РАЦСах (відділ реєстрації актів цивільного стану), тобто у світських закладах, куди приходить в 10 разів більше людей, ніж до Церкви. І держава підтримала цю ініціативу; протягом 3 — 4 років ми програму проводили, поки не змінився уряд і фінансування закрили (за Януковича). Пізніше, через війну, коштів на цю програму не було виділено. Але дякувати Богові, скільки Церква може зі свого боку, ми робимо — маємо курси в Києві та Львові, багато центрів. Коли ми впроваджували обов'язкову перед вінчанням програму підготовки до подружнього життя в Україні, то нам казали, що це буде «похорон» усіх шлюбів у Церкві. Бо ніхто не захоче 19 разів приходити, слухати якогось лектора, говорити про свої проблеми, але обвінчається в іншій церкві. Але тепер з великою радістю ходять пари, які свідомі у потребі такої підготовки. На жаль, найбільше проблем є в тих, хто на такі курси ходити не хоче... Потрібний комплексний підхід, і держава мала б грати «першу скрипку», а ми б були руками, які забезпечать ці програми.

Одним з дуже важливих сучасних викликів для української спільноти є проблема психологічної реабілітації воїнів, які повертаються з війни на Сході України. Як Церква відгукується на цю проблему? Яка участь Семінарії у цьому?

Ця проблема зараз є дуже гостра, супер актуальна, бо ми в стані гібридної війни. Маємо частину України, яка живе в реальних бойових діях, і маємо більшу частину України, яка живе звичним життям. І найбільша трудність хлопців, коли вони повертаються з війни, що вони бачать цю розділеність — там є війна, а тут люди сидять в ресторанах, забавляються. Держава ще не готова надати їм необхідну допомогу в адаптації — не організовано відповідної кількості реабілітаційних центрів, не запущено відповідні програми. Тому Церква частково взяла на себе цю місію, бо сітка церковної допомоги організована краще. Звичайно, є програми подолання посттравматичного синдрому, і наші семінаристи їздили на такі курси, щоб в майбутньому могли достукатися до серця

і розуму тих хлопців, які повернулися з війни. У нашому с. Княжичі є десь 15 хлопців, які воювали, і вони зголосилися на зустріч «Дати відповіді на запитання». На початку війни ми також проводили збірки речей, помагали нашим волонтерам, перевозили речі на фронт.

Семінаристам я забороняю їхати в зону бойових дій, бо вони є чиймись синами, вони приїхали сюди вчитися, а не воювати. Особливо ті, яким ще не виповнилося 18 років, мають полагодити цю справу з батьками. Літом багато семінаристів їздять до наших священників, які є в прифронтових зонах, і допомагають їм у душпастирстві. Є багато роботи в каплицях з військовими. Також семінаристи щосуботи можуть йти до військового госпіталю в Києві. Йдуть палата в палату до кожного пораненого, що там перебуває. Зібрані в каплиці Архистратига Михаїла кошти використовуються, щоб купити потрібні речі для ветеранів війни. Деколи є потреба просто поговорити, деколи – помолитися, а деколи щось допомогти. Семінаристи жертвують свій вільний день, щоб у ранених не виникало відчуття залишених, і щоб показати нашу вдячність за їхню жертвоність для України.

Уявімо, що раптом Путін і вся його «компанія» якось зникли... Чи священники поїхали б працювати для українців в Росії?

Зараз в Росії працює багато українських греко-католицьких священників, Апостольським візитатором для католиків Росії є Владика Йосиф Верт. У нас в семінарії зараз вчиться хлопець з Росії, який після закінчення навчання буде священником Російської Греко-Католицької Церкви, заснованої ще о. Леонідом Фьодоровим (він був великим симпатиком митр. Андрея Шептицького). Умови служіння українських священників не легкі, за ними стежить ФСБ, їх перевіряють, примушують змінювати громадянство на російське. Без громадянства священник позбавлений будь-яких прав. З іншого боку, як громадянина Росії його можуть заарештувати без усяких обговорень. І подиву гідне, що ці священники там служать і не залишають наших людей. Тому, якщо стане легше працювати в Росії, то буде достатньо священників.

У католицькій церкві США у зв'язку з випадками педофілії розглядається питання про більшу участь жінок як службовців Церкви. Якби жінка читала скарги батьків, то не приховувала б цю інформацію, як це практикувалось. В Україні таких випадків не

було. Але чи є тенденції більшої участі жінок у житті Церкви?

У семінарії велику частину викладачів становлять жінки, тому ґендерного обмеження у нас не існує. Серед наших парохіян багато жінок, «Біблійне коло» — це жінки, на катехизації теж більше жінок. Звичайно, ми враховуємо той досвід, який переживає Вселенська Церква, говоримо про це. На мою думку, була проблема замовчування. Гріхи завжди ті самі... вони назбирувалися і було питання часу, коли все це прорве. Тепер Вселенська Церква покутує за те, що дозволяла замовчувати гріхи окремих священників чи єпископів. Це дуже болючий процес, дуже тяжка ситуація, нам від того є дуже прикро. І я б хотів, щоб ми не повторювали ці помилки. Дякувати Богові, в нас є вибір: наші семінаристи мають можливість одружитися (і 95 % одружуються); є хлопці, які обирають celibat, монашу дорогу. Ми дуже раді, що маємо всі три стани священства. Ми, як семінарія, не ставимо жодних перешкод, щоб хлопці знайомилися з дівчатами, зустрічалися. Я навпаки, заохочую їх, щоб дівчата приїжджали до семінарії, щоб з нами молилися та запізнали, в чому семінарист живе, щоб проблема вибору стану була зроблена за покликанням.

Отче Петре, дуже дякую за інтерв'ю, радію, що СУА співпрацює з Вашою семінарією. Будемо й далі мати спільні проекти, бо вся Ваша праця є на славу Бога і користь України.

Союзу Українок Америки сердечно спасибі та доземний уклін, що вони не залишають без уваги потреби виховання майбутніх священників. Можна допомогти парохії, священнику чи якійсь соціальній структурі. Але допомогти семінарії — означає допомогти і священнику, і загально в соціальній, військовій і патріотичній сферах. Бо якщо нині допомагаємо у вихованні нових священників для Центру та Сходу України, то допомагаємо творити нове середовище людей, які змінять обличчя Східної України.

Дякую! Від імені СУА бажаю Вам Божої опіки в цій благородній місії.

Інтерв'ю брала Оріся Сорока, 137-й Відділ СУА, Н. Дж.

Home of Angels

by Viktor and Betsy Decyk

Over the years, we have supported a number of UNWLA scholarship students in Brazil. The one we supported the longest was Thais de Moraes, who has remained in touch with us over the years. In September 2019, we had an opportunity to visit with her and her family in São José dos Pinhais, in Paraná State, Brazil.

Thais and Maria de Moraes

Sergio, Thassio, Maria and Thais de Moraes

There is a large community of Ukrainians in Paraná state, most of them descendants of those who emigrated from Galicia before 1914. They came because of free or inexpensive land. But the land was isolated and had to be cleared and roads had to be built. Unlike the situation for early Ukrainian emigrants to Canada, the land in Brazil was in a hot, thick jungle, full of large snakes and yellow fever. Many of the settlers died, especially the children. One of the places Thais, her mother Maria and her husband Sergio took us to was a Ukrainian Memorial park near their home, which commemorates those early pioneers.

During our visit, Thais' mother organized an elaborate Ukrainian meal for us. The early pioneers from Galicia discovered that some of the foods they were used to did not grow well in Brazil and substitutes were necessary. So we enjoyed varenyky with sweet potatoes and black beans. Another day we visited the Ukrainian Catholic Church of the Holy Trinity in Colonia Marcelino. This church was built in 2017 and is much larger than the one it replaced. Some of descendants of the pioneers have become wealthy by exporting crops like chamomile and have strongly supported their church.

Holy Trinity Church C. Marcelino (exterior)

Holy Trinity Church C. Marcelino (interior)

During our visit, Thais' mother organized an elaborate Ukrainian meal for us. The early pioneers from Galicia discovered that some of the foods they were used to did not grow well in Brazil and substitutes were necessary. So we enjoyed varenyky with sweet potatoes and black beans. Another day we visited the Ukrainian Catholic Church of the Holy Trinity in Colonia Marcelino. This church was built in 2017 and is much larger than the one it replaced. Some of descendants of the pioneers have become wealthy by exporting crops like chamomile and have strongly supported their church.

But the most moving to us was what Thais and her mother Maria and family members are doing now. They run a rest home for elderly women called Lar dos Anjos (Home of Angels). Some of these women have no family, and some are women whose families cannot support them. This home is a happy house full of love and caring. The 16 women we met there spend much of their time together, not alone in their quarters. No one seems depressed. The joy and caring here clearly come from deep within the heart and soul of Maria and Thais. You can learn more about this home by Googling: *lar dos anjos casa de repouso sao jose dos pinhais*.

Пам'ятаймо тих, хто виборює незалежність України...

У лютневі дні багато розмов точиться навколо Небесної сотні. Кожен ставить собі й іншим запитання: «Чи не даремними були ці смерті?» Усе залежить від того, чим і як міряти. Особисто мене ці смерті змінили назавжди. Змінили вектор мого життя та більшості людей з мого оточення. І за це я буду дякувати Героям, поки житиму. І намагатимуся змінити інших. І саме за саму можливість руху у бік зміни моєї країни я весь час дякую героям, які загинули. І на Майдані, і під час АТО. А також тим, хто нині відвойовує нашу незалежність. З дозволу автора, пропоную читачам журналу відкритого листа учасника бойових дій Володимира Регеші, що він написав з с. Піски Донецької обл.

З повагою та щирим привітом — письменник, журналіст і волонтер Руслан Горовий.

ЛИСТ З ФРОНТУ

«Привіт, друже. Ми живемо з тобою в одній країні. Тільки у мене війна, а у тебе ні. «Слава Україні!» — вітаюсь я до тебе. І ти, не замислюючись, відповідаєш: «Героям Слава!» Я знаю, ти зморився на роботі, думаєш, чим годувати сім'ю, де брати гроші на «комуналку», одяг, відпочинок. У тебе купа проблем. Ти дуже гарна людина, але відповідаєш автоматично і звично.

Ти був на Майдані. Тобі, можливо, навіть дісталось кийком по ребрах, бо ти був в перших рядах. А потім почалася АТО, але то вже далеко і незрозуміло. У тебе тут — все життя. Сім'я, робота, друзі та знайомі. Ти продовжуєш жити за звичкою: день до вечора, від понеділка до п'ятниці. Я не проти, але дуже тебе прошу: друже, живи з гідністю. Цінуй кожну хвилину. Хоча б заради тих, хто зараз дарує тобі спокій. І пам'ятай про тих — таких різних, але об'єднаних однією думкою — людей, які за

покликом своєї безсмертної душі пішли боронити свою землю. Не в АТО, а на справжню, страшну та безжальну війну.

Коли ти, прокинувшись, вибираєш, яку сорочку одіти, вони також вибирають: сухі шкарпетки, «берці», футболку, трошки чистіші й тепліші штани та куфайку... А потім на цю всю вдягнуту «капустину» натягують «бронік» і каску. У них працюють, харчуються, бігають, воюють.

Ти лаєш погану дорогу, а вони йдуть мовчки...ні, не по землі, а по шматованій, розірваній плоті, що змішана з кров'ю. І на ній немає жодного цілого клаптика. Ти скидаєш швидкість автомобіля, коли відчуваєш небезпеку. А вони, не задумуючись, стрімголов біжать у найменше заглиблення чи вирву від «восьмидесятки» або «сто двадцятки», як почують характерний свист. Ти не знаєш, що таке «восьмидесятка» або «сто двадцятка»? І

слава Богу! Краще тобі цього і не знати.

Буває, ти не знаєш, чим себе зайняти. А вони в цей час забігають на хвилику в укриття, щоб хоч трошки відпочити й погрітися. І знову вилазять під обстріли, щоб по коліна в болоті окопуватись, підносити снаряди, добати ту тверду, скалічену землю. І, пригинаючись, падають в калюжі, залягають. Ти роздратовано дивишся меню в найближчому кафе, злий через відсутність крем-супу. А вони в коротких перервах між обстрілами знову запарюють собі «мівіну» з черговою банкою тушкованки, яку привезли волонтери.

Ти стурбовано слухаєш новини і не розумієш, для чого нам взагалі та територія. А вони знають, чия це земля, і чия країна. І уважно вслуховуються в радіо ефір, щоб не пропустити сигнал небезпеки. А вночі слухають перемовини спостерігачів, аби зрозуміти, на яку позицію і в якій кількості лізуть «сепари».

Ти розповідаєш вдома дружині, як на тебе розлютився керівник. А вони, коли зрідка повертаються «на хату» для короткого перепочинку, то буденно розказують де, кому, що і як до них «прилетіло» від ворога. Як у бліндаж з побратимами влетів «град» і, дякувати Богу, не розірвався та не перетворив його у братську могилу. Як, збиваючи фарбу та куски металу, по захисним щитам цокотять кулі снайперів. Як зіштовхнулися з «сепарами», коли мали тільки один автомат і три гранати.

Ти йдеш до теплового туалету, збираєшся приймати ванну та вибираєш для неї пінку чи сіль. А вони бігають в туалет до сусіднього двору і підскакують, тримаючи штани в руках, якщо зненацька розривається поряд снаряд. І «баня» у них розміром півтора на півтора метра: чорна, холодна, з відром гарячої води та натягнутим брезентом замість однієї стіни. І миються навприсядки, щоб ворог не побачив.

На пізній телефонний дзвінок ти кривис носа: «Хто і якого дідька так пізно?» А вони темної ночі лізуть на верхні поверхи будинків або високі дерева, щоб знайти зв'язок і почути рідні голоси. І лежать на сходах або притуляються до стовбура, накриваючи телефон і голову куфайкою, щоб в суцільній темряві не стати мішенню для ворожого снайпера. А іноді навмисно переривають розмову, коли чують свист від снаряда.

У вихідний день ти з сім'єю йдеш до галереї, щоб насолодитися сучасним мистецтвом. У них ще своє сучасне мистецтво у вигляді розмальованих, рваних і здірвлених

НЕВІНЧАНА СОТНИКІВНА

(Нареченим «небесної сотні»
присвячується)

Стріла весну свою сотниківна...
Замість рясту – журба в кулачку.
Не живе – тягне ноту гнівну,
Жалісливу, полинно-гірку.
Загорнула свою самотину
В рушників весільних сувій...
Я до тебе хмаркою лину,
Синьоокий сотнику мій...
Змию рани твої сльозинкою,
Ніжно чубчика розчешу,
Проросту гіркою травинкою,
На чар-зілля її засушу.
Причарую хоч би пів щастя,
Зацілюю чужих дітей,
Впаду грудкою під причастя,
Не звезду з ікони очей...
Помолюсь на Діву Пречисту,
Що до лона горне малюка...
Щоб з ромашок я німб носила,
Він тернового вдяг вінка...

Тетяна МакКой, шт. Теннессі.

кулями й уламками парканів, за якими сідає сонце та, просвічуючи наскрізь, малює якісь потойбічні химерні сюжети.

Ти переймаєшся, що маєш двоє дітей і твоя квартира замала. А вони часто змінюють «хати», де базуються; перевозять свої вцілілі речі, які поміщаються в один оберемок. І шукають не кращий краєвид, а глибший підвал з товстим фундаментом. І від дизайну такого житла дух переймає: ящики від снарядів та малюнки твоїх дітей...

Вони пам'ятають усіх своїх «двохсотих» і «трьохсотих». А ти пам'ятай про них всіх. І один Господь знає, хто із нас живе, а хто проживає. Слава Україні! Героям Слава!»

Is there anything more that the UNWLA could do to contribute to the memorialization of the truth about the Ukraine Holodomor-Genocide of 1932-1933? A recent opportunity came knocking on our door. It concerns Gareth Richard Vaughan Jones (August 1905–August 1935), a Welsh journalist. Jones was the first journalist who, unlike others, wrote openly and under his own name about the atrocities of the Soviet engineered famine of 1932–1933, including the Holodomor, a stark contrast to other journalists, like Malcolm Muggeridge of the *Manchester Guardian* who wrote anonymously or Walter Duranty of the *New York Times* who totally denied the existence of the Holodomor.

In March of 1933, Jones actually travelled to the Soviet Union. On March 7, he slipped into Ukraine by eluding the authorities. He secretly kept diaries of the man-made starvation he witnessed. On his return to Germany on March 29, he issued his press release, which was published by many newspapers, including *The Manchester Guardian* and the *New York Evening Post*. Quotes from his diary are revealing:

"I walked along through villages and twelve collective farms. Everywhere was the cry, 'There is no bread. We are dying.' This cry came from every part of Russia . . . I tramped through the black earth region because that was once the richest farmland in Russia and because the correspondents have been forbidden to go there to see for themselves what is happening.

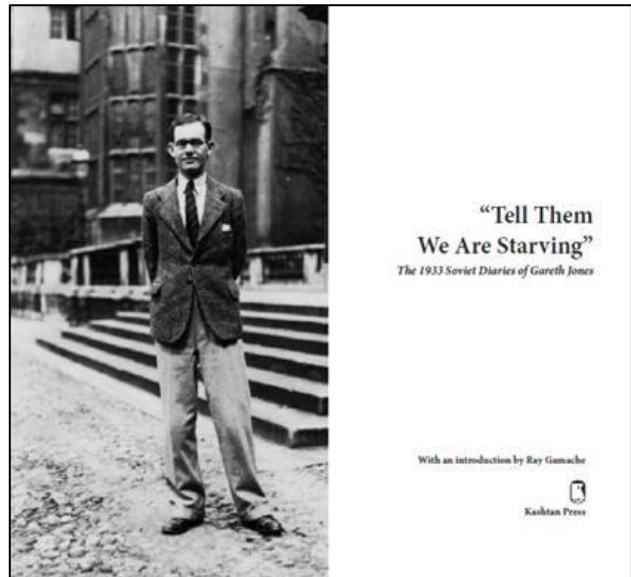
In the train a Communist denied to me that there was a famine. I flung a crust of bread which I had been eating from my own supply into a spittoon. A peasant fellow-passenger fished it out and ravenously ate it. I threw an orange peel into the spittoon and the peasant again grabbed it and devoured it. The Communist subsided. I stayed overnight in a village where there used to be two hundred oxen and where there now are six. The peasants were eating the cattle fodder and had only a month's supply left. They told me that many had already died of hunger. Two soldiers came to arrest a thief. They warned me against

travel by night, as there were too many 'starving' desperate men.

'We are waiting for death' was my welcome, but see, we still, have our cattle fodder. Go farther south. There they have nothing. Many houses are empty of people already dead,' they cried."

Gareth's report was unwelcome to most of the media, because the "intelligentsia" was in sympathy with the Soviet regime. On March 31, Walter Duranty of *The New York Times* wrote a denial of Jones' statement under the headline "Russians Hungry, But Not Starving." Duranty called Jones' report "a big scare story." The newspaper did, however, publish a strong rebuttal from Jones, who stood by his report.

Maxim Litvinov (the Soviet Foreign Commissar whom Jones had interviewed while in Moscow) wrote to Lloyd George, the former Prime Minister of the United Kingdom, stating that Jones was banned from ever visiting the Soviet Union again. Jones was murdered under suspicious circumstances in March 1935 while visiting China. Jones was 29. The National Library of Wales is the current custodian of the Gareth Vaughan Jones Papers—an extremely valuable collection, which includes papers detailing Jones' life and work, his correspondence, drafts of articles and diaries, and, of course, the original notes he made during his travels through Ukraine.

Professor Lubomyr Luciuk's "Tell Them We Are Starving: The 1933 Soviet Diaries of Gareth Jones," #2 in the series.

In November of 2019, the UNWLA was invited to support the digitization of Jones' diaries, notebooks and photographs in partnership with the Ukrainian Canadian Civil Liberties Foundation (UCCLF) and the Temerty Family Foundation. Professor Lubomyr Yaroslav Luciuk, a Canadian scholar and author of books and articles on political geography and Ukrainian history who is currently a full professor at the Royal Military College of Canada and senior researcher at the UCCLF, extended the invitation and, after examining the details, the UNWLA Executive unanimously approved. The Memorandum of Understanding between The National Library of Wales, the UCCLF and the UNWLA was signed by the UNWLA President on December 29, 2019. Our official representative for this project will be Oksana Lodziuk, National Social Media Chair and NJ Regional Council President. The goal is to have the project completed by May 2020.

As worded in the memorandum of understanding, the UNWLA, the UCCLF and the

Temerty Family Foundation will be acknowledged publicly for their support both at the National Library of Wales and through an appropriate credit page attached to the collection, which will be made accessible through the library's website. The total cost for the preparation, digitization, ingest and sharing of the collection will be 26,463 pounds sterling; the UNWLA will be contributing 20,463 pounds, making our organization the major supporter of this project. The library will also make this information available to other institutions (to be chosen by Professor Luciuk and library directors.)

The UNWLA Executive is proud and excited to have this opportunity to further its important role in keeping alive the memory of those who perished and suffered during the Great Famine of 1932–1933. Our organization is determined to be an important contributor to the memorialization of the truth about the Holodomor.

Наша обкладинка

Г. Севрук народилася 18-го травня 1929-го р. у Самарканді. Відома мисткиня — графік, кераміст, скульптор, монументаліст — є прямим нащадком відомого київського архітектора Івана Григоровича-Барського (1713 — 1785). Активна учасниця шістдесятницького руху опору в 1960 — 1964-х рр. Г. Севрук була членом «Клубу творчої молоді». Мисткиня є співавтором (разом з Аллою Горською, Опанасом Заливахою й Людмилою Семікіною) знищеного большевицьким режимом у 1964-му р. вітражу «Шевченко. Мати» у вестибюлі головного корпусу Київського університету. Вона також є автором знищеної большевицьким режимом у 1976-му р. скульптури «Дерево Життя» (1970), що знаходилася біля тієї самої будівлі Київського університету. Як кераміст, Г. Севрук відома своїми творами за мотивами історичних образів із княжої доби та козацтва. (Богдан Мисяга, *Галина Севрук: Альбом-монографія*, Київ, Вид-во «Смолоскип», 2011.)

From the Editors

Deadlines. Producing a bilingual monthly magazine is a complex matter that requires extensive cooperation and coordination between and among authors, photographers, editors, and Computoprint. Editing and layout take time and effort and it is for this reason that we set deadlines for materials to be published in any given month. Materials submitted later than the designated deadline wreak havoc on the production process and often create unnecessary additional work for all concerned. Please note that all materials (articles, photos, artwork) for any given issue of the magazine must be received by the editors by the 5th of the month preceding the month of publication. Materials received after this deadline may be bumped to the next issue.

Renaming your photos. Please do not send photos named JPG126XYZ324 or something similar. ALL photos should be renamed and numbered, preferably in the sequence you would like them to appear in article. For example, #1 Branch 489, #2 Branch 489, #3 Branch 489, or some other system that makes it easy to identify what the photos are intended to illustrate and where they belong.

*М. Душар
під час
виступу.*

УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА ГАСТРОНОМІЧНА ТРАДИЦІЯ в персоналіях, книжках і смаках

Виступ Маріанни Душар, авторки кулінарного проекту «Пані Стефа», на презентації книги Ольги Франко «Перша Українська загально-практична кухня» 24-го листопада 2019-го р. в окрузі США Нью Йорк

Що таке «галицька кухня» і чому важливо її досліджувати?

«Галицька кухня» — це поєднання кулінарних традицій, смаків, страв і куховарських технік, властивих для території від Кракова до Тернополя. Вона формувалася під впливом політичних подій, соціального та матеріального статусів мешканців, їхньої етнічної належності, релігійної обрядовості та, звісно, особистих уподобань.

Після окупації в 1939-му р. західних земель України та Польщі Росією та Німеччиною, під репресії потрапила також і кухня, бо була одним із яскравих виявів національної та соціальної ідентифікації. Ми (ледь не) втратили цілі пласти цієї культури. Через брак інформації, гастрономічні практики нині часто підмінюються дешевими ерзацами, міфами та несмаком. Тому важливо зібрати та дослідити ті артефакти, що є для нас доступними — кулінарні книги, домашні записники та приватні спогади.

Чому галицька їжа особлива?

Тут і буденна кухня бойків, гуцулів, лемків, і більш «панська» міська кухня; тут і спадок по Великому князівстві Литовському, по «бабці Австрії» і «цьоці Польщі», і локальні єврейські страви та привезені німецькі, італійські й грецькі кулінарні традиції. Усе це сформувало галицьку гастрономічну традицію. Вона є різнобарвною та унікальною, має характерні смаки та особливості готування, а галицька куховарська лексика — самобутня та впізнавана.

Головні книги Української Галицької кухні

Досліджуючи тему, я базуюся, насамперед, на друкованих джерелах — кулінарних книгах, що видавалися на території Галичини з кінця XIX ст до 1939-го р. Їхня особливість — вони відображають швидше міську кухню, ніж сільську, а точніше — кухню інтелігенції не залежно від місця її проживання. За рецептами й коментарями авторок можна скласти картину щоденного домашнього побуту, а також побачити, як сезонна доступність і релігія впливали на харчування.

1868-й р., 1906-й р., Коломия. «Руська пекарня, або наука як варити і печи». Авторка їмосць Е. Левицька.

Приблизно 1880 — 1890-ті рр., Львів. «Кухарка Руська» та «Практичні приписи печеня сьвяточних тіст». Авторки Ф. Невяровська та В. Малецька.

1910-й р., 1912-й р., Львів, Вініпег. «Домашня кухня або Як варити і печи». Авторка Л. Лучаківська.

1912-й р., Київ, Львів. «Страви і напитки на Україні». Авторка З. Клиновецька (псевдо Бориса Дубровського, котрий зібрав переписи своєї тещі).

1928-й р., Львів. «Нова кухня вітамінова». Авторка О. Заклинська.

1929-й р., Коломия. «І-ша українська загальнопрактична кухня». Авторка О. Франко.

Присутні зацікавлено слухають доповідь М. Душар.

1930-ті рр., Коломия. «Як добре і здорово варити». Редакторка О. Кисілевська.

1937-й р., Львів. «Всенародна кухня». Авторка О. Франко.

Є ще багато інших кулінарних книг, які не можу обминути, це:

В. Яцинська. «Розумне харчування. Кухарська книжка». — Київ, 1928.

О. Франко. «Всенародня кухня». — Львів, 1937.

П. Слюзарівна. «Господарська кухня». — Львів, 1938.

С. Стецишин. «Традиційне українське куховарство» / «Traditional Ukrainian Cookery». — Вінніпег, Канада.

З. Терлецька. «Українські страви». — Нью Йорк, видання СУА.

N. Deychakiwsky. «Selected Ukrainian Recipes», Cleveland, Ohio. — Видання СУА.

Д. Цвек. «Солодке печиво». — Львів, 1961.

Українську галицьку кухню досліджували та описували цікаві постаті, серед яких Осипа Заклинська, Ольга Франко, Олена Кисілевська, Дарія Цвек, Савеля Стецишин, Зеновія Терлецька. Вони, зазвичай, походили зі священничих або учительських родин, мали багато в чому схожі долі; усіх їх об'єднувало спільне бажання – зберегти традиційні перепити та передати науку ведення домашньої кухні. Надто особливі й цікаві вступні зауваження та пояснення до деяких кулінарних книг. Наведу кілька прикладів.

«Так іди в Світ Божий «Руська пекарне», та не заведи тих, котрі з тебе хочуть користати, і постарайся щоб прилагоджене після твоїх наставлень виходило на потіху і славу тим, що приладжують, а на здоровле тим, що споживати будуть. Е. Л...» — писала у передмові до 2-го видання своєї книжки Е. Левицька, їмосць з Нижнього Вербіжа на Коломийщині.

«Фльорентина і Ванда [псевдоніми], звістні писательки на ниві пекарняної літератури в мові польській, бажаючи прислужитись Русинкам перед Великодними Св'ятами, подали в перекладі на нашу мову свою працю «Практичні приписи печеня св'яточних тіст». Але в дотичній книжці... подано приписи печеня не тільки св'яточних тіст, але і всякого иншого можливого. Видане презентує ся гарно, черенки чисті, папір добрий, мова досить гладка, а ціна низька, бо всего 70 кр.», — написано в газеті «Зоря» (Львів, 1894) про книгу «Кухарка Руська».

«Високоповажані Пані! Осміляюся поручити Вам збірку приписів випробованих, найлучших, найдешевших, приміненних до вимог теперішнього життя. Коли приймете її ласкаво і поблажливо, буде се для мене найбільшою моральною нагородою і утіхою, що і я хоч отак маленьким ділом причинилася до загальної і великої праці нашої суспільности. З поважанем, Леонтина Лучаківська, Львів, в жовтні 1909-го р.»

«Се перша руська кухарська книжка, з якої кожда русинка може навчитися варити і печи найріжнорідніші страви на всі пори року... дуже смачні і дешеві, і печи всякі смачні і також дешеві печива» (З газети «Діло» (Львів, 1912) про книгу «Домашня Кухня або Як Варити і Печи».)

«Кождий нарід має свої національні страви і приправи. Чехи мають кнудлі, мадяри гуляш, румуни мамалігу, італійці – устриці і раки, а ми, українці, маємо кілька своїх національних страв і через те наша кухня найліпша і здорова. Добрий український борщ, усілякі вареники, пироги, пшениця, сушениці кождому смакують. Ріжнородність українських страв улекшує провадження вегетаріанської кухні. Осипа Заклинська». «Дехто каже, що книжка є за дорогою. Але це не так, бо добрі польські куховарські книжки є по 15 – 20 злотих і ми не кажемо, що дорогі, а купуємо. А треба знати й те, що куховарська книжка не обчислена на масовий збут і мусить бути дорога... За добру книжку варто добре заплатити й книжка О. Заклинської є в ціні так приступна, що кожна господиня може й повинна собі такий видаток позволити». (З видання «Ілюстрований Господарський Календар на 1929 рік» (Львів, 1928) про книгу «Нова Кухня Вітамінова»).

Про «Порадник для усіх, що хочуть довго жити» Петра Франка: «Книжка має на меті подати читачкам до відома все найцінніше, головню з української кухні. Принагідно задається деякі страви руських, турків, мадярів... До переднього слова додаю коротенький історичний рис куховарської штуки та дієтетику, себто страви, додатні для хворих на різні недомаганя. В окремім розділі подамо таблиці хімічного складу найважливіших харчовин, а в кінці є приписи для безмясної кухні. Всі... приписи старанно випробувані, поминаються від найдешевших, скромних і кінчать добірними дорослими стравами. Книжка задовольнить... всі наші хазяйки.» (О. Франко у передмові до видання, 1929, Коломия.)

«Поради, що подаємо в оцій книжці, зладжені на підставі найновіших наукових дослідів, а приписи випробувані — їх до- ставили нам наші досвідчені прихильниці.» (О. Кисілевська у часописі «Жіноча доля».) Йдеться про книгу «Як добре і здорово варити», що кілька разів перевидавалася у Коломиї (1931 — 1938) як проєкт часопису «Жіноча доля», редакторкою якого була О. Кисілевська. У певному сенсі це збірна праця читачок «Жіночої долі»: вони надсилали переписи з різних куточків України та з діаспори. Тут є переписи О. Кобилянської, О. Дучимінської, А. Макогон, Ю. Маркевич (мами Д. Цвек) і надіслані з Америки, Канади, Чехії.

То що ж їли в Галичині?

- Крупи та каші: гречана, кукурудзяна, ячмінна (дріблена та пенцак), пшоно.
- Городина та ярини: капуста, калярепа, редька, ріпа, буряк, морква, пастернак, картопля.
- Зеленина і салатки: кріп, петрушка, цибуля, часник, римська й цукрова салатки.
- Приправи: кмин, часник, шавлія.
- Набіл: молоко, кисляк, масло, маслянка, сир (з гір — бринза, будз).
- Риба: коропи, лини, щупаки, в'юни та звірина (дичина).
- Гриби лісові та горіхи.
- М'ясо: свинина, баранина, менше во- ловина й телятина, птиця; солонина, вудже- нина, для деяких регіонів властиве в'ялення.
- Хліб: житній і пшеничний, у містах — булочки (бухти, кайзерки), обарінки.
- «Імпорт»: цитрини, вина (маляга, мальвазія), приправи (гвоздика, мускатний цвіт і горіх, перці, пармезан), оселедці дунайські та гданські, устриці, кав'яр, гомари.

Про особливості споживання страв того часу та деякі родзинки переписів дізнаємося з порад, якими рясніють книжки. От, приміром, Л. Лучаківська радить: «Канапки, кавяр з цитриною, сардинки, шинка, маринований озір. Тепла риба, дріб з салатою, компоти, в кінці суфлет або крем, морожене, торти, овочі, а потім чай з цитриною».

Цікавим джерелом інформації про страви й традиції, пов'язані з їжею, є мемуари сучасників. Так, В. Немчицька-Бабель про цукерню Залевського: «Той чудовий запах мигдалю, пуншу, смажених горіхів... кави впливав так, що ми хотіли втягнути повітря нашими носами як можна гучніше. З

усіх тістечок я тут найбільше любила... два бісквітні кружальця, зліплені масою зі сніжно-білого сметанкового крему, облиті товстим шаром глазури з фантастичного шоколаду».

«Уночі з Великого четверга на п'ятницю пекли у нас петенетові баби. Звали їх також тюлевими... А пекли їх (оті баби) тому в ніч із четверга на п'ятницю, бо були вони (оті баби)... сильно нервові. Вистарчило, щоби хтось дверми легко рипнув або кріслом гуркнув, а вже така баба сіла й не хотіла встати. Хоч знала, що псам її викинуть, а не встала» — Б. Лепкий у «Казка мого життя».

«Улюблені супи та борщ, крупник, росіл, капуста... Журек, якщо пісний, то з оселедцем. Вишнівка, сливівка — зварені овочі, перетерті і заправлені сметаною. Подібним же способом — супа з помідорів. Є у нас ще супа з риби, від козаків перейнята («ухою» в них звана). Фляки на біло з борошном, або на жовто з шафраном. Мусить бути і бігос з капустою, свинським шпандерком, соло- нинкою, ковбаскою і воловою печенею, покра- яною у зрази: то улюблений присмак!» — розповідає Л. Голембійовський.

«З кухні плили... дивні пахоці. У великих горшках варився борщ, голубці з грибками і суш, куплений у синевідських бойків... На столі родилися смачні креплики і капуснячки, на «ринці» смажився мід до горівки з цина- моном» — пише д-р О. Надрага у спогадах.

Наприкінці розповіді скажу, що ми часто знецінюємо таку базову річ, як їжа. З одного боку всі розуміють її важливість для якості життя. Але вона має також й ідеологічний сенс. І відомий вислів «ми є тим, що ми їмо» може трактуватися як порада зберігати свою іден- тичність через їжу. Адже їжа є універсальною мовою спілкування нації зі світом, розповіддю про те, хто ми і які ми є.

Також хотіла б попросити про зворотній зв'язок у поважних читачок «Нашого життя». Якщо ви маєте власні спогади про родинні традиції споживання їжі, давні переписи чи книжки та готові поділитися за- для мого проєкту — напишіть мені, будь ласка, на пошту: lysty2md@gmail.com.

Буду дуже вдячна!

МАРУСЯ ВЕТРОВА, «СВЯТА І ЯСНА»...

Курсистка
М. Ветрова.

На жаль, її ім'я не закарбоване у всенародній пам'яті України, як імена, скажімо, Роксолани (Насті Лісовської), С. Русової, О. Пе-

трусенко, О. Теліги, К. Білокур... Не бачимо її і серед тих постатей буревійної доби, що були визнані Російською православною церквою «мучениками», як царська сім'я Романових, жорстоко страчена більшовиками. А жаль... Уродженка Чернігівщини, Маруся (Марія Федосіївна) Ветрова, ставши слухачкою «Бестужевських» курсів у Санкт-Петербурзі і влившись у революційний потік, що був популярним серед студентства, зуміла померти так, як до неї не помирав ніхто. Вона облила себе у в'язниці гасом і спалила. Відомий просвітянин Б. Грінченко присвятив їй тоді, у лютому 1897-го р., вірша, рядки якого не тільки плачуть від болю, а й закликають: «...Ой не плач, моє серце, ой цить! Нехай плачуть маленькі діти! Нам не плакати треба – робить! Краще зовсім на світі не жить, Ніж рабами довічними жити!»

М. Ветрова від самого народження (3-го січня 1870-го р.) зазнала утиску: її мати, селянка з козацького роду, за соціальним статусом виявилася не зовсім відповідною парою для батька, повітового нотаріуса Городнянського повіту Чернігівської губернії, і він на ній не одружився. Маля, однак, росло не тільки без батька, а й без матері: його віддали спочатку няньці-годувальниці, а в п'ятирічному віці – до сирітського притулку в Чернігові. Наглядачка Євфросинія Соколовська, зваживши на природні здібності дівчинки, влаштує її потім до жіночої гімназії. Марійці пощастить навчатися у Павла Соловського, адже він, разом зі знаннями літератури, передавав вихованкам повагу до людських чеснот, і правдолюбство серед них займало ключові позиції. Не дивно, що дівчинка росла допитливою, її рано стали тривожити пошуки власного місця в довколишнім світі. Яким чином побороти власну пасивність і не плисти за течією буденщини? І що робити їй далі: дбати тільки про себе чи й про інших? Як стати корисною якійсь гуманній, прогресивній ідеї?

З цими думами М. Ветрова починає і сама

вчителювати у 1889-му р. – у двокласному народному училищі містечка Любеч. Учить дітей грамоті, попутно – людським чеснотам і навіть хор із 17 хлопчиків організовує... І все-таки тут було непросто прижитися дівчині, яка не хотіла плисти за течією. Почалися труднощі, конфлікти з волосним старшиною, і Маруся, як тільки скресла крига на Дніпрі і почалася навігація, кидає Любеч у пошуках кращої долі. Берегом, до якого її прибило, став мандрівний театр Миколи Садовського.

Це була пора, коли в атмосфері суцільної русифікації істинні патріоти української культури вперто несли її в маси. Українофільство було для декого забавою, але для справжніх патріотів українства – способом збереження історико- побутового колориту тодішньої Малоросії. Садовський тільки-но створив свою трупу і з ентузіазмом очікував від неї віддачі. Народне мистецтво, його глибинна суть, примножена талантом таких, скажімо, постатей, як М. Заньковецька, М. Кропивницький і сам Садовський, приваблювали до таких театрів чисельну й небайдужу аудиторію. Яку саме сценку доручили грати Ветровій (а основу репертуару склали «Лимерівна» П. Мирного, «Запорожець за Дунаєм» Гулака-Артемівського, «Наталка Полтавка» Котляревського, «Украдене щастя» Франка та ін.) – нині важко сказати. Але за першої ж появи на сцені Маруся, замість того, щоб заспівати, закриває лице руками і... гірко плаче. Чому це сталося саме на сцені, а не на репетиціях? Що відчувала в цю мить нещасна дівчина? І чому... чому так легко піддалась емоціям, коли вирішила стати актрисою? На це дослідники поки що не знайшли відповіді. А Маруся до театру після «такого» вирішує не повертатися.

Вочевидь, рішучість була домінантою її характеру. Але саме вразливість, загострене співчуття до чужого болю роблять її постать привабливою. Опинившись, врешті-решт, у Санкт-Петербурзі у 1894-му р., вона вступає на так звані «Бестужевські» курси (Вищі жіночі курси; названі на честь першого директора К. Бестужева-Рюміна), а через рік бере на свої плечі ще й безплатне вчителювання в недільній школі для робітників Обухівського заводу. Саме тут їй випадає нагода послужити доброму ділу, а саме: вона ходить по домівках робітників, виявляє нужденних і збирає гроші для них. Нині, маючи під рукою електронні технології, подібне робиться одним порухом пальця, а тоді це була копітка робота, яка відбирала час і сили. Маруся

стає для багатьох уособленням доброї волі і янгольського терпіння.

Вона часто відвідує публічну бібліотеку, навіть літні канікули проводить у читальному залі. Цікавиться літературою з правових питань, зокрема про становище жінок у суспільстві. Її політичні погляди формуються ще й під впливом угруповання народовольців. Ветрова втягується у діяльність їхньої підпільної (Лахтинської) друкарні, де друкувалися «Літучі листки»... Природно, коли влітку 1896-го друкарню прикрили та почалися арешти, «ниточка» привела до неї, М. Ветрової. 22-го грудня у неї на квартирі знайшли валізу, набиту забороненою літературою. Причетність до революційного руху в царській Росії несла з собою певний ризик. Арештованих у справі друкарні, яких було 30, позасилають потім як не до Сибіру, то у віддалені від столиці місця. Але з Марусею все вийшло інакше.

Наприкінці січня її серед інших перевели з будівлі тимчасового утримання до Трубецького бастиону Петропавлівської фортеці, відомої своєю зловісною репутацією. Бастион був знаменитий своїм казематом – місцем нечуваних на ті часи тортур, а сама фортеця стояла на кістках тих, хто її будував, зокрема й українських козаків. Чи знала Маруся, що тут ось такими ж морозними ночами грудня 1724-го р. зупинилося серце наказного гетьмана Павла Полуботка, а на валу фортеці страчені у 1826-мур. революціонери-декабристи? Певно, що знала, бо була допитливою й наполегливою у вивченні тих чи інших наук. Можливо, саме подібні знання додавали їй сил у протистоянні порядкам фортеці. А порядки були далекі від того, щоб вважати їх пристойними. За дівчатами та жінками тут підглядали, говорили непристойності й супроводжували їх відповідною жестикуляцією. Марусю, яка начиталася про права жінок у вільніших державах, це не на жарг обурювало. Вона поскаржилася коменданту фортеці генералу Еллісу на «порядки», про які він, можливо, і не здогадувався. А через пару днів після цього трапилося щось таке, що штовхнуло її на вчинок... Гасом із лампи вона обливає одяг і підпалює себе. Сталося це 8-го лютого за тодішнім стилем. Обпечена та розчавлена морально, Маруся, помираючи, обмовляється, що над нею вчинялася спроба насилля. Дівчину, яка протягом трьох днів помирала мученицькою смертю, таємно поховали на Преображенському цвинтарі, всліяко намагаючись приховати від публіки ганьбу. Але шила в мішку не втаїш...

Смерть М. Ветрової поставила Санкт-Петербург з ніг на голову: повсюди тільки й розмов було, що про бідолашну дівчину, яка ось так

висловила свій протест проти самодержавства з його «гнилими» порядками й свавіллям, безправним і принизливим становищем жінки з непривілейованих прошарків суспільства. Професура «Бестужевських» курсів якийсь час не могла справитися з потрясінням від цієї звістки: «Ветрова?.. Ця мила розумниця Ветрова?!.. Гасом?! Та як же це могло статися!» Студентство проводить своє власне розслідування й дізнається багато такого, що за цивілізованими мірками різко суперечило гуманному утриманню політичних в'язнів, зокрема «слабкої» статі. Випускають відповідну листівку і за одну ніч вона розлітається містом. Біля Казанського собору 4-го березня збирається 6000 протестантів, які вимагають відправити панахиду за загиблою, а після відмови рушають на Невський проспект, де їх зупиняє поліція. Тисячу, як не більше, затриманих під конвоєм провадять до поліцейської дільниці та беруть на список як неблагонадійних; багатьох висилають за межі Петербурга.

Звістка про М. Ветрову і її самогубство дісталась Москви, Києва та інших осередків політичного життя тодішньої Росії. Так звані «ветровські» демонстрації гарячим подихом облекли початок весни 1897-го р. та породили календарну традицію лютого-березневих виступів проти самодержавства. Л. Толстой, який особисто знав Марусю, був не на жарг стурбований жахливою подією. Він просить відомого в петербурзькому правочинстві А. Коні дізнатися, як усе сталося. Йому повідомляють, що Ветрову збирався випустити на волю (правда, із заборонами прожигання в Петербурзі протягом трьох років) і що лікар провів експертизу, але слідів насилля не виявив. Чиновники всліяко старалися відвести вину від в'язничної адміністрації...

Ми, мабуть, так ніколи і не знатимемо правду. Однак ми можемо вивільнити ім'я М. Ветрової із тенет історичного забуття й занести його до пантеону національної пам'яті. Бо це ж, либонь, і для нас написав Б. Грінченко: *«Вмерла, вмерла, свята і ясна... О, навчїться ж од неї, навчїться! Хай ця жертва страшна, вогняна Вас до бою веде хай вона, Щоб з тиранами лютими биться!»*

М. Ветрова була народжена на українській землі та сформована в її лоні, не пожаліла життя свого заради свобод, які ми тепер маємо, інколи навіть не замислюючись, як вони дісталися. Як і для «Небесної сотні», її страшною датою є 20-го лютого – передвістя весни, календарної і самим Богом для нас висвяченої. Отож, нам про гідне шанування її пам'яті й дбати.

Тетяна МакКой, журналіст, членкиня СУА.

A Trip to the Ukrainian Museum in NYC? Yes, please.

by Natalia Pawlenko, UNWLA Arts & Museum Chairperson

No trip to New York City is complete without a stop at The Ukrainian Museum in the East Village. Founded in 1976 by the Ukrainian National Women's League of America, The Ukrainian Museum is an achievement of which our organization can be proud. The current exhibits are tantalizing and provocative and provide a great excuse to make a special trip to see them before they move on to other venues.

The main gallery features *From Darkness to Light: The Paintings of Mikhail Turovsky* (on view until March 22, 2020), a retrospective exhibition of works by the artist, who began his career in Soviet Ukraine. Born in 1933 in Kyiv, Turovsky experienced the devastation of WWII. Years later, he received his academic art education at the Kyiv Art Institute. In 1979 he emigrated to the U.S. together with his family.

Mikhail Turovsky, *Four trees*, 2004, oil on canvas
(Image: The Ukrainian Museum)

Curated by Ukrainian poet Vasyl Makhno, the exhibit features more than 60 large format works from the artist's collection, spanning the years from 1979 through the present. Among these works, the exhibition contains Turovsky's studies of two major 20th century tragedies that impacted Ukrainians and Jews: the Holodomor of the early 1930s and the Holocaust of the 1940s. Other images include mother and child, cityscapes, naturescapes—all executed in a bold, vigorous style that does not fail to capture one's attention.

In the upstairs gallery, the exhibit *The Impact of Modernity: Late 19th and Early 20th Century Ukrainian Art* (on view through May 3,

2020) features works never shown before. Recently donated to The Ukrainian Museum's permanent collection of fine art by Dr. Jurij Rybak and Anna Ortynskyj, the nearly 80 artworks, representing thirty-one artists, range from classics of the late 19th and early 20th century to avant-garde experimental art of 1910–1930, from works produced in Ukraine (some prior to World War I and some during the interwar period) to works produced in the United States by artists who emigrated from Ukraine. This is a fascinating collection, featuring some internationally renowned artists like Sonia Delauney, Alexander Archipenko and David Burliuk. According to Myroslav Shkandrij, Professor of Slavic Studies at the University of Manitoba and the guest curator of the exhibit, "The exhibition presents a rare opportunity to take in the breadth and scope of modern Ukrainian art within the context of international development . . . (and) the opportunity to see some of the greatest artists of the last two centuries . . ."

Olena Kulchytska, *Untitled (Harvest)*, 1930s?,
linocut on paper

Descend to the lower level gallery where you will be immersed in *A Conversation*, an installation and art performance by legendary Ukrainian artist Vlodko Kaufman, with the assistance of fellow Ukrainian artist Natalka Shymin.

This is a not-so-subtle (but not graphic) reminder to those outside of Ukraine that the war against the Russian invasion endures. As a form of meditation, it reinforces that “in reality, everything is different in war.” Kaufman’s work as a performance artist, painter, and book designer dates back to late-Soviet-era, underground Ukrainian culture, and he has been a leading voice in the development of Ukrainian art for over the past quarter of a century. He is co-founder and Artistic Director of the Dzyga

Art Association in Lviv, Ukraine.

There are two smaller exhibits at the Ukrainian Museum (*Faces of the Crimean Tatar Deportation 75 Years Later and Alexander Archipenko: Selected works*) which can also be viewed at your leisure before heading to the gift shop on the main floor and purchasing a catalog or unique gift to bring back as a reminder of your visit to the museum and these extraordinary exhibits.

A vignette from A Conversation, by Vlodko Kaufman, 2019

More information on museum hours and location can be found at <http://www.ukrainianmuseum.org/>.

ДО ДНЯ МАТЕРИНСЬКОЇ МОВИ

Українські прислів'я

• *То у дівки справжня цнота, як за свято її робота.* Постулат традиційної культури — дівчина має бути роботящою.

• *Зеренце до зеренця, то й мірка набереться.* Поступово, потроху, невеликими частинами нагромаджується щось значне, відчутне.

• *Голим народився, голим і вмирати: ні зиску ні втрати.* Хто-небудь дуже бідний, не зумів розбагатіти.

• *Де заздрощі, там не питай чесноти, де скупощі, там добра не жди.* Марно сподіватися на доброзичливість і порядність від заздрісників і скнар.

• *З голого й король нічого не візьме.* У бідного марно вимагати повернення боргу.

• *Чужим коштом завжди краще полюється.* Завжди легше використовувати результати чужої праці, аніж самому домагатися

чогоось.

• *Хто любить, тим гордують, а хто зневажає, того кохають.* Підкреслює незбагненність взаємин чоловіка та жінки.

• *Фортунине колесо хутче за млинового крутиться.* Підкреслює мінливість і швидкоплинність долі.

• *Цілуйтесь, губи, не буде згуби: місяць новиться, то й вам годиться.* Треба завжди використовувати слушну нагоду.

• *Терпить Бог лукавих, та не довіку.* За негідні вчинки колись доведеться відповідати.

• *Не чекай дяки од репаного мугиряки.* Не треба розраховувати на вдячність від нечемної людини.

• *Коли злого за доброго мають, то його гріхам віри не діймають.* Якщо людину оцінюють необ'єктивно, то не помічають її вад.

• *Багатий на гроші, ніж на розум.* Про заможну, але розумово обмежену людину.

• *Дім як повна чаша — є і м'ясо, й каша.* Про достаток, добробут.

Продовження на стор. 28

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

News from UNWLA Scholarship Office

The academic year starts in Brazil in February and runs through the end of November. Many of "our" students will be returning to their respective boarding schools in cities for another school year. We wish them all the best and success in their studies. We also thank them for the letters and Holiday wishes that we received. May God Bless!

До нас пишуть

Слава Ісусу Христу!

...Мені доручено організувати архів нашого Інституту (Катехиток Серця Ісусового та Колегії св. Ольги у Бразилії).

...Цього року я розпочала пасторальну працю у колонії Барра Вермеля за яких 25 км від міста. Зі мною їде Доротея Ядвіжак, колишня Ваша стипендіатка. Вона займається підлітками, а я — молоддю і старшими та наглядаю над катехизацією дітей, яку провадять місцеві жінки й дівчата. Громада начисляє понад двісті родин: говорять українською, є свідомі щодо своєї Церкви та українського походження... Я дуже радію, що повернулася до праці з нашими людьми... 80 років тому (1939) наш засновник о. Христофор Миськів, обслуговуючи цю громаду, на празник Христа Царя перебув цілу ніч у молитві, шукаючи розв'язання проблеми браку осіб для навчання релігії та нашої мови для людей. Тої ночі він мав натхнення св. Духа створити наш Інститут... Прошу передати сердечний привіт Вашим співробітницям. Згадую кожна з них з подякою у серці.

З глибокою вдячністю,
Філомена Процик,
колишня Головна директорка Інституту, Прудентополіс, Парана, Бразилія.

Христос Раждається!

Високоповажана Пані Кравчук і членкині СУА!

Ми, студентки, проживаємо в Інституті Катехиток Серця Ісусового в Прудентополі, Бразилії, ще раз дякуємо за стипендії... Доходить кінця 2019-й і ми дуже вдоволені... багато всього доброго навчилися, особливо говорити по українському. Теж навчилися колядувати, грати на бандурі, вишивати та про звичаї і традиції...

Бажаємо щасливого Нового Року!

Анжеліта, Мішили, Данили, Жакеліна та Катіеллі.

ПОЖЕРТВИ ЗА ГРУДЕНЬ 2019-го р. / Donations for December 2019

\$4,000	Sozont & Rostyslawka Kachala Charitable Trust (98)
\$1,320	UNWLA Branch 137
\$1,210	Myron B. Krawczuk (98)
\$1,140	Dr. Marta Voytovich & Laurie Gauper (ML)
\$1,000	Orest & Lidia Bilous Family Foundation (56), Gary J. & Irene Wolfe (47)
\$770	UNWLA Branch 83
\$620	Dr. Daria Nowakiwska Lissy (54)
\$450	NN (96)
\$440	St. Andrew's UCC Coffee Club (12), UNWLA Branch 113; Branch 101
\$400	Taisa A. Jacus (3), Wolodymyra Krasniansky (12), Dr. Daria H. Rusyn (12), UNWLA Branch 12, UNWLA Branch 98

- \$380** Martha D. Shyprykevich (67)
\$330 Anna M. Andriuk, Dr. Orest Balytsky, Christine Bonacorsa (86), Zenon Chernyk, Walter & Tamara Denysenko (ML), Maria Hawryszczuk (54), Bernard & Anna Krawczuk (98), Zwenyslawa Lebedovych (ML), Patricia Bodnar McGarrigle (113), Dr. Areta Podhorodecki (83), Peter & Stacy Polanskyj (98), Natalie Simms (12), Orysia M. Stefaniw (98), Yuri B. & Anna H. Zelinsky, UNWLA Branch 38, UNWLA Branch 53, UNWLA Branch 76, UNWLA Branch 85, UNWLA Branch 108, UNWLA Branch 136
- \$300** Ihor Bemko
\$220 Ulana Diachuk (ML), Larissa O. Muzyczka (12), Dr. Larissa N. Pundy-Bozio, Motria Skocen (86), UNWLA Branch 21, UNWLA Ohio Regional Council
- \$200** UNWLA Branch 97
\$110 Prof. Alexander J. Motyl (98), Roman & Olha Nowakiwsky (54), George & Alexandra Rakowsky (113), UNWLA Branch 30, UNWLA Branch 125
- \$100** Katria Czerwoniak (83)
\$50 Irena O. Swystun (56)
\$21 Renata Bihun (28)

У ПАМ'ЯТЬ / IN MEMORY OF

У пам'ять довголітньої та дуже активної членкині СУА, громадської діячки **св. п. Марії Рейнарівич** пересилаю **100 дол.** на Стипендійну Акцію СУА. Вічна Їй пам'ять! Катря Червоняк.

We thank you for your generosity! Щиро дякуємо за Вашу благодійність!

*M. Оруся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА,
Люба Більовицук, член Комісії стипендій СУА.*

UNWLA, INC. Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone: 732-441-9530 • Email: nazustrich@verizon.net

Пресовий Фонд ❖ PRESS FUND

- \$300** UNWLA Branch 97, Buffalo NY;
\$100 Inia Tunstall;
\$50 Olena Paslawsky, Tatyana Mc Coy, Ulana Diachuk, Nadia Bihun, Luba Klachko, Bohdanna Chudio;
\$25 Lesia Horodysky, Helen Obaranec, Taissa Bohdansky, Tatiana Paslawsky, Lola Sавeskie, Marta Biskup, Zwenyslawa Lebedovych.

WAR VICTIMS' FUND ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

- \$1000** UNWLA Branch 134, Whippany, NJ.
150 дол. У світлу пам'ять покійної **бл.п. Ані Микитей Rohmer Hanson**. Висловлюємо Родині наше щире співчуття. Приятелі з громади Гартфорду, Конн.
\$50 In memory of **Josef Protyniak**, father of our member Orysia Atanowsky. Our deepest condolences to the family. Vichnaya Pamyat!
UNWLA Branch 136, Naples Fl.

SOCIAL WELFARE FUND ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

- \$1000** For UNWLA Pediatric Burn Victims
UNWLA Branch 134, Whippany, NJ.

BABUSI FUND ФОНД БАБУСЬ

- \$1000** UNWLA Branch 134, Whippany, NJ;
\$780 Christmas Party of UNWLA Branch 98;
\$300 Larysa Pawlenko Burke;
\$500 Halyna Jakubowycz;
\$300 UNWLA Branch 97, Buffalo NY;
\$200 UNWLA Branch 120, Rochester NY;
50 дол. Замість квітів на могилу **бл.п. Mrs. D. Redman**.
I. Воловчук.

GENERAL FUND ❖ ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

- \$2000** Oleh Tretiak;
\$1000 Demus Charitable Trust;
\$250 In honor of my mother **Nadia Deychakiwsky**, on the occasion of her birthday.
Yuri Deychakiwsky.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СУА

ТРАДИЦІЙНЕ «ЗАСВІЧЕННЯ ЯЛИНКИ» В ОКРУЗІ СУА НЬО ЙОРК

У суботу, 14-го грудня 2019-го р., Округа СУА Нью Йорк провела традиційне «Засвічення ялинки». Усе відбулося цікаво, весело та з гумором. Домівка СУА була заповнена союзницями та гостями вщерть. Голова округи Лідія Слиж відкрила свято і привітала всіх присутніх. Отець Ілля Броньовський благословив присутніх і щедрий стіл зі смачною перекускою. Усі разом заспівали «Бог Предвчний...» під акомпанемент Андрія Легкого (фортепіано) і Ольги Кіт (бандура).

Надія Бурмака підготувала дуже цікаву відеопрезентацію про українського дідуха, традиція якого походить ще з дохристиянських часів. Наталка Соневицька розвеселила всіх фейлетоном на різдвяну тематику. Тріо союзниць 21-го Відділу СУА у складі Надії Семчук, Надії Хоменко та Лариса Гулович дуже гарно виконало кілька колядок. А всі присутні разом дружньо продовжили українські коляди у приємній, родинній атмосфері. Ведуча Марія Венгер розважала присутніх, а її діточки Домініка і Демян засвітили Різдвяну ялинку. Марія Стефак розповіла щемливу історію про знайомство з мамою воїна Марка Паславського, що загинув у війні на Сході України, і всі разом помолилися за матерів наших захисників. А на закінчення Н. Соневицька привітала всіх власними веселими різдвяними віншуваннями. Серед гостей була журналіст газети «Час і події» (Чикаго) Лідія Корсун.

Союзниця та гості колядують.

Н. Бурмака розповідає про дідуха.

Зліва: Н. Савчук, почесна голова округи СУА Нью Йорк; І. Куровицька, почесна голова СУА; Л. Слиж, голова Округи СУА Нью Йорк; о. Ілля Броньовський; М. Венгер, (імпрезова референтка Округної управи СУА Нью Йорк) з дідухом.

Н. Соневицька вітає союзниць та гостей.

Дякуємо всім членкиням Округної управи Нью Йорку за активну участь у підготовці та проведенні щорічного традиційного свята «Засвічення ялинки».

Лідія Слиж

BRANCH 136 HOLODOMOR EXHIBIT OPENS TO GREAT SUCCESS IN NAPLES

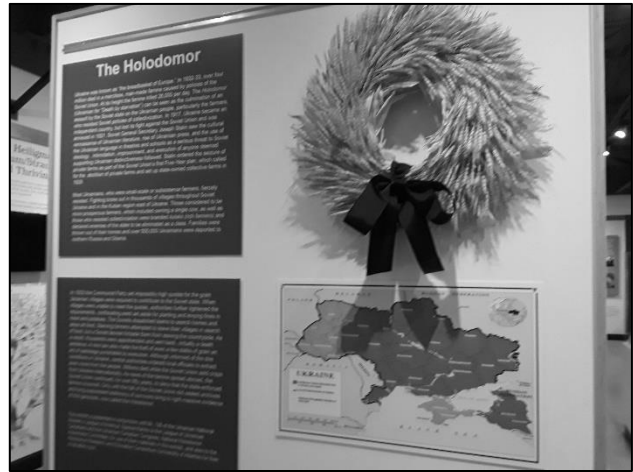
Natalie Santarsiero, Branch 136 President, and Valentina Dmitri, Branch 136 Press Secretary

During our first exciting seven years, Branch 136 of Naples, Florida, has been busy sharing our cultural traditions and history with the population of Southwest Florida. To date, we have had many successful and varied displays, pysanka workshops, and lectures throughout this area in libraries, universities and community centers. Inspired by the interest shown by our community and our desire to share the horrific story of the Holodomor, we made a decision.

Well over a year ago, we decided to pursue an extensive Holodomor project. We reached out to the Holocaust Museum and Cohen Educational Center of SWFL in hopes that they would agree to a Holodomor exhibit. We were very elated to receive positive feedback from Susan Suarez, the museum's director, and curator Cody Rademacher. A committee was formed for this purpose and included Halyna Traversa (chair), Natalie Santarsiero (Branch 136 president), Valentina Dmitri, Luba Drahosz, Daria Hirniak, and Marie Shandor.

Much time and effort was devoted to gathering and compiling materials from Canada and the United States, and our Holodomor Exhibit officially opened in early September and continued through mid-December. We were especially proud and excited to know that not just the general public, but many students of all ages would be making field trips to view the museum's exhibits and would have the opportunity to learn the true history of Ukraine.

The highlight of our exhibit was a lecture by Dr. Timothy Snyder, presented in partnership between UNWLA Branch 136 and the Holocaust Museum, on Sunday, October 20, at Venue Naples, located a short walking distance from the museum itself. Prior to the lecture, attendees were able to view our exhibit. The feedback was very positive as the exhibit was very well curated. Approximately 200 people, about half of whom were non-Ukrainians, filled the lecture hall to hear Dr. Snyder, the Richard C. Levin Professor of History at Yale University, speak about the Holodomor. In addition to guests from Miami and the North Port area of Florida, there were attendees from Chicago, Cleveland, New Jersey, Philadelphia, and Washington, D.C. We were especially honored to have Natalia Pawlenko, Member-at-Large of the UNWLA Executive Committee, join us for this event.

Introductory panel to Holodomor Exhibit

Holodomor Committee. Seated: Branch president Natalie Santarsiero, Committee chair Halyna Traversa. Standing: Marie Shandor, Valentina Dmitri, Daria Hirniak, Luba Drahosz

After first outlining the general "lay of the land" of pre-World War I Eastern Europe, Dr. Snyder took us to Ukraine, describing in depth the terror of the Soviet political climate and the forced famine devised by Joseph Stalin to starve to death millions of Ukrainians. Dr. Snyder moved us with

his passion and his extensive knowledge of the subject matter. A recipient of many awards, Dr. Snyder has published more than ten books and numerous articles. He speaks five languages, including Ukrainian. In researching the Holodomor, Professor Snyder accessed previously sealed archives, available only after Ukrainian independence, and was able to read and translate original documents. We tested his Ukrainian at a private luncheon and he passed with flying colors!

Following the lecture, there was a lively Q & A session. Many attendees brought copies of Dr. Snyder's much acclaimed book, **Bloodlands**, which he graciously signed. A lovely cocktail reception was then held for all who attended.

Our Holodomor Exhibit was an enormous undertaking, requiring not only hours of research, work, and meetings, but also financing, and we must give credit where credit is due. We are grateful for help received in the initial planning from Marta Baziuk, Executive Director of the Holodomor Research and Education Consortium of the University of Alberta, Canada, as well as the

League of Ukrainian Canadians, the Canadian Holodomor Awareness Tour, and the Ukrainian Canadian Congress for materials used in the exhibit. The Holocaust Museum and Cohen

Educational Center were kind and generous in sharing some of the costs. We are also extremely grateful to the UNWLA Executive Committee and to our UNWLA sisters of Branch 56 of North Port for their most generous financial and moral support! We also extend our thanks to the Chicago Heritage Foundation, the Florida Chapter of the U.S. Committee for Ukrainian Holodomor-Genocide Awareness Committee, and the Iwasyszyn-Evans Family (whose mother, Maria, was a Holodomor survivor) for their generous contributions. There were many other donors, too many to list. Our most sincere gratitude for your generosity and support! "Mnohaya Lita" to all!

Once our exhibit closes, Branch 136 is willing to lend our panels for display in appropriate venues. If you are interested, please contact Halyna Traversa at htraversa@gmail.com.

Branch President Natalie Santarsiero, Professor Timothy Snyder, Committee chair Halyna Traversa. (Photo by Christine Czajkowsky)

Шановні читачі та дописувачі!

Для швидшого отримання Ваших листів і вчасної реакції з боку редакції, просимо листи з питань доставки, зміни адреси та передплати журналу «Наше життя» писати на адресу:

203 Second Avenue, 5th Floor, New York, NY, 10003-5706,
або надсилайте на електронну пошту office@unwla.org

Листи з дописами, фотографіями, запитаннями про друк та ін. пишть на адресу:

203 Second Avenue, 5th Floor, New York, NY, 10003-5706,
або надсилайте на електронну пошту unwlaourlife@gmail.com

ЗУСТРІЧ ЗА СВЯТОЧНИМ РІЗДВЯНИМ СТОЛОМ

Округа СУА, Чикаго.

14-го грудня в Культурному осередку при парафії святих Володимира і Ольги відбувся святочний обід для всіх відділів Округи СУА в Чикаго.

Заля святочно прибрана, а 50 союзниць принесли з собою святочну усмішку, радість, Різдвяну коляду. Голова округи Катя Івасишин розпочала програму привітанням зі святами. Цією передріздвяною зустріччю голова округи намагалася всіх об'єднати в одну велику українську родину. Вона зі сльозами на очах пригадала свої перші скромні Різдвяні свята в таборі в Німеччині. Коли ще була дитиною, вона вперше побачила ялинку.

Голова округи
Катя Івасишин.

Світлана Кент
(140-й Відділ).

Програму провадила заступниця голови округи Оріся Покорна. Кожен відділ приготував маленьку несподіванку. Від 140-го Відділу СУА Світлана Квет привітала присутніх вітаннями. 140-й Відділ мав організувати Вертеп і піти з колядою від хати до хати. Зібрані кошти підуть на придбання електрокоагулятора в Чернівецьку міську дитячу лікарню. Галина Протасевич (101-й Відділ) декламувала вірш Ліни Костенко «Святий Вечір». Доня п. Галини, Анастасія Протасевич під власний акомпанемент на гітарі заспівала романс УПА

«Буде нам з тобою що згадати» (композитор невідомий, слова Олесь Бабія, який похований у Чикаго у 1975-му р.) Також Анастасія виконала колядку «Народився Бог на снях» (слова Богдана Антоновича, муз. Василя Жданкіна, який кілька місяців тому загинув в АТО). Оріся Покорна (29-й Відділ) прочитала й театральню імпровізувала вірш Олександра Олесь «Ялинка». Катя Гриневич, голова 85-го Відділу, підготувала відео про працю їхнього відділу, зокрема прикрашання через роки ялинки в Museum of Science and Industry's в Чикаго. Оріся Покорна розвеселяла присутніх гуморесками Гриця Зозулі.

Союзники 101-го Відділу.

Присутні співали колядки «В Вифлеємі днесь Марія», «В Вифлеємі новина», «Во Вифлеємі нині новина», «Возвеселімся» та ін. Голова округи подбала, щоб кожен мав примірник видруканих слів колядок.

На завершення зробили спільну світлину, а тоді поодиноці відділи та групи. Бажали один одному добра, веселих і щасливих Різдвяних свят, мирного неба у 2020-му р. тут та в нашій невідомій Україні.

Марія Щерб'юк,
пресова референтка 101-го Відділу.

“Olde World Christmas”

by Marianna (Szczawinsky) Crans, Branch 95

Branch 95 Ladies at event

Ukrainian craft items

Modern craft items

For the past several years in my home town in New York's Hudson Valley, Kingston's German choral group Maennerchor & Damenchor has hosted an annual Christmas Craft Fair, during which attendees partake of German holiday cooking and enjoy a visit from Saint Nikolaus for children.

This year, the Choral Group decided to change things up by hosting an “Olde World Christmas” presenting the holiday traditions of other local ethnic groups, and Branch 95 (Mid Hudson Region, N.Y.) was invited to participate. We heartily agreed.

The event showcased the Christmas traditions of Poland, Ukraine, Norway, Italy and Germany, and showcased local craft specialties. The idea was to share not only our respective Christmas traditions but also to share other aspects of our holiday celebrations, including crafts, decorations, legends, Christmas foods and Christmas music. With this in mind, we created a display on all the holiday activities Ukrainians traditionally enjoy: Mykolai, the legend of the Christmas Spider, Sviata Vecheria with the traditional 12 dishes, the kolach and didukh, koliadky, the vertep, malanky, New Year's Day with schedrivky, ending with the Feast of Iordan.

We were also invited to sell Ukrainian inspired craft items, and our display included dove, angel, spider and web ornaments, pysanky ornaments and magnets, covered treasure boxes with Ukrainian fabric, and shalianky necklaces. We sold holiday candles with embroidery and floral designs as well as beaded necklaces and bracelets one of our members had brought back from a visit to Ukraine.

We also sold more contemporary craft items and shared Christmas desserts like andruty (wafers), rogalyky (little horns), and makivnyk (poppy seed cake/roll) and homemade cookies packaged in holiday bundles. We handed out free samples of uzvar, which was very

popular! People took photos of the list of uzvar ingredients, planning to go home and try making it themselves; some offered a variety of great suggestions on the best way to spike it! We also shared some Christmas CDs which were played during the event, and we all wore our vyshyvanky to complete the “Ukrainian Experience.”

It was a give and take experience during which we learned about customs from other countries; the event revealed that each culture represented at the fair has its own version of St. Nicholas and a Christmas Tree. And the people raised with those cultures enjoy caroling and merrymaking and have their own traditional Christmas Eve dinners and desserts and specialty drinks that are very similar to our uzvar. We also discovered that there are a variety of charming holiday legends shared by all these countries. Our legend of the Christmas Spider was a new one and an immediate hit; many of our guests who normally would cringe at the thought of a spider, eagerly bought a spider and web ornaments for their own trees!

We in turn enjoyed sampling the various desserts from Poland, Italy and Norway (khrusciki, pannetonne and krumkake) and feasted on bratwurst and sauerkraut the Germans were selling along with their Apfel Kuchen (apple pie) and Black Forest Cherry cake.

We also took turns shopping at all the tables, most notably those selling chocolates, and we can honestly say we did our fair share of International Relations building! All in all, we had a great time at this new venue; it was to fun to share our crafts, customs, foods and stories with a new audience and fun to experience and enjoy what other cultures have to offer.

As always, this was a well-orchestrated endeavor: some branch members handled the crafts and others the baking, some brought specialty items from Ukraine while others helped with planning, collecting supplies, setting up and selling on the event day and, of course, clean up. It was a rewarding experience that merited a compliment from our

German hosts who told us if they could have handed out awards for the best and most colorful display, we would have won!

Закінчення зі стор. 20

- *З дужим не борись, а з багатим не судись.* Перевага завжди на боці сильного й багатого.
- *Попадеться й дурисвіт одуреному під ноги.* Погані справи, учинки, скільки б вони не тривали, урешті-решт стають усім відомими; усьому поганому є кінець.
- *Багатого дурість у людей за мудрість.* Дехто схиляється перед багатіями, хоч ті й не варті поваги.
- *Хто сміється, той інколи в дурнях зостається.* Коли хто-небудь насміхається з когось, то повинен пам'ятати, що він сам колись може потрапити в незручне, смішне становище.
- *Реготатися, хоч усі зуби повиривай.* Дуже сміятися.
- *Люди — божі собаки: на кого хочуть, на того й брешуть.* Не можна змусити всіх мовчати, коли хтось дає підстави для розмов про себе.

(За матеріалами видання: Фразеологія перекладів Миколи Лукаша: Словник-довідник / Уклад.: О. Скопненко, Т. Цимбалюк. — К.: Довіра, 2002.)

ВИШИВАНІ ВЕЧОРНИЦІ У 73-МУ ВІДДІЛІ СУА

Ми постійно шукаємо щастя та неймемо віри, що воно зовсім поруч. Щастя в нас самих! Треба просто навчитися радіти й бути вдячними за абсолютно звичні речі: людей, які довкола тебе, місце, де ти народився і де ти живеш, рід, який тобі дав традиції та віру. Адже саме традиційна віра та мораль збирає щороку родичів і друзів, де б вони не були, в тій чи іншій країні, на Святу Вечерю з 12 стравами і Різдвяним Дідухом, з Вертепом і Маланкою, з вечорницями та щедрівками! Не знаю такої іншої країни у світі, де багатство та розмаїття фарб і смаків так органічно й гармонійно поєднуються.

З великим успіхом пройшли «Вишивані вечорниці», які організував наш 73-й Відділ (Бріджпорт) у 2018-мур. І на численні прохання повторити таке дійство ми вирішили знову відтворити ту приємну атмосферу. І минулого року на наші вечорниці прийшла рекордна кількість гостей. Кілька десятків років тому «Вишивані вечорниці» провела наша почесна союзянка Марія Цап. На жаль, Марії немає вже з нами, але її праця назавжди залишила приємні спогади. І кожен, хто не черствіє душею, хто поважає та шанує все українське, буде відтворювати це з року в рік і передавати нашим нащадкам.

Це було свято народної мудрості та свято української народної пісні. Особливу увагу звернули на те, щоб вечорниці були різні, не однотипні: святкові, буденні, весільні, празникові, рекрутські, де панує дух жартів і веселих стародавніх пісень. Ми відтворили український колорит в інтер'єрі та одязі, а особливу частину вечорниць присвятили обряду кусання калити та ворожіння.

Інсценізація під час виконання пісні.

*Отець Іван
Мазурик
та голова
73-го
Відділу
Марія
Николук.*

Із радісними співами, танцями, забавами, смакуванням старовинних страв свято зібрало шанувальників нашої культури, звичаїв та обрядів. У залі, що перетворився того вечора на затишну українську світлицю, лунали народні пісні, а також присутні мали змогу побачити театральне дійство з жартівливими сценками і навіть з живою куркою. Увагу присутніх привернули українські костюми, чудові декорації та смачна їжа: запечена рулька, кулеша, пампушки та узвар. Справжньою окрасою залу був колорит вишиванок, за які присутні отримали приз, а також козацький стіл при вході зі справжнім домашнім міцним напоєм з бочечки!

Галина Бик, Катерина Таньчин, Валентина Табака, Ольга Янишин, Марія Николук, Світлана Тимцьо, Світлана Березка, Ірина Дудко.

Союзьанки 73-го, 108-го, 134-го та 139-го Відділів.

На святі були присутні гості: Валентина Табака з Екзекутиви СУА, союзьанка 137-го Відділу Галина Бик (Нью Джерсі), голова Округи Нова Англія Катерина Таньчин, голова 108-го Відділу Галя Салеммі, союзьанка Глорія Горбата (Нью-Гейвен), дівчата-союзьанки з 139-го Відділу (Стемфорд). І, звичайно, ми вшанували наших старших союзьанок Марію Сливінську та Ярославу Ковач (дівчата-союзьанки вручили їм букети квітів), які мали змогу прибути на перегляд вистави та потішили нас своєю присутністю.

Український воїн Микола Левкун.

Також хочу відмітити присутність особливої людини. Мужній воїн Левкун Микола, який проходив протезування в Орландо, завітав до нас на вечорниці з дружиною. А оскільки такі заботи у нас благодійні, то ми вручили свою пожертву для українського воїна від нашого відділу. Також на вечорі були зібрані благодійні кошти і від усіх присутніх. Велика вдячність усім, хто долучився до благодійності, адже ваша присутність на святі допомогла створити приємну атмосферу.

І хоча справді ми багато зусиль доклали (створення сценарію, репетиції, складання меню і приготування їжі), та всі учасники й гості свята запевнили, що і надалі будуть шанувати українські традиції, які додають радості, щирості, бадьорості та пошани!

І ми, союзьанки, продовжимо творити добро та благодійність і ще не раз здивуємо вас нашими забавами та діями. Щиросердечно дякуємо!!!

З великою повагою,
голова 73-го Відділу *Марія Николук.*

Загальне фото учасників вечорниць.

УКРАЇНСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ у 30-му Відділі СУА

Віра Березовська, голова 30-го Відділу.

*Людина починається з добра
Із світла, що серця переповняє.
Ця істина, як світ, така стара,
А й досі на добро нас надихає...
Надія Красоткіна.*

*Зліва: Лілія Балкова, Діана Гелюх, Лук'ян Мороз,
Яна та Олеся Біда, Ліза Чокан, Соломія та Софія
Балкова, Гаврилко Мурацук, Софія Лабінський,
Лука Яновський, Меланія Барабаш, Софія та
Дмитро Мариняк.*

*Володимир Курчак, Артур Мидлик,
Оксана Мариняк, Олександр Бойко,
Уляна Савочка, Жанна Гуральська.*

*Саша Бойко, Роман Гуральський, Роберто
Максим'юк, Ігор Балковий, Лілія Балкова.*

*Марія Котів, Уляна
Савочка, Оксана
Мариняк, Жанна
Гуральська, Марія
Курчак, Лілія
Балкова.*

*Софія Балкова,
Дмитро Мариняк.*

← УКРАЇНСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ...

9-го листопада 2019-го року союзнянки 30-го Відділу СУА ім. Л. Крушельницької в м. Йонкерс (НІ) на Українських вечорницях провели благодійну акцію на підтримку «Міста добра» в Чернівцях. Голова відділу Віра Березовська, яка відкрила вечір, привітала всіх гостей і розповіла коротко про діяльність нашого відділу. Після її виступу до слова запросили пароха церкви св. Архистратига Михаїла о. Кирила, який поблагословив вечерю та побажав нашому відділу нових успіхів, а всім гостям — приємного вечора.

Перша частина наших вечорниць була присвячена «Місту добра». Про нього розповіла Лілія Балкова. Це благодійний всеукраїнський проєкт, що у майбутньому перетвориться на великий комплекс надання соціальних послуг і притулку найбіднішим сім'ям задля збереження дитини в сім'ї. У «Місті добра» боротимуться за кожну маму для дитини; тут мами-безхатьки, мами-сироти та випускниці інтернатів, мами, розчавлені домашнім насильством і байдужістю, знайдуть прихисток і підтримку. Кожна мама отримує індивідуальний план особистісного зростання, в якому передбачено майбутня освіта й опанування професією. Також буде визначено необхідний термін перебування в «Місті» відповідно до поставлених завдань і цілей. Основна мета: надати можливість матері отримати роботу, щоб вона могла сама доглядати та забезпечувати дитину в належних умовах. «Місто добра» — це пункт підтримки для діток і мам, які зможуть проживати тут доти, доки не подолають кризу, доки не стануть вільно та впевнено відчувати себе у суспільстві. Головна ознака «Міста добра» — це дитина поруч з мамою! Проєкт не фінансуватиметься державою, він існуватиме лише завдяки небайдужим людям, які переймаються життям знедолених дітей!

Наприкінці розповіді безцінні помічники Л. Балкової допомогли їй наочно побудувати (скласти з пазлів) «Місто добра» і тим самим показати те, що кожна людина найменшою частинкою може робити добро, яке переросте у великий проєкт. Адже, за словами В. Сухомлинського, «людина народжується на світ не для того, щоб зникнути безвісною пилинкою. Людина народжується, щоб лишити по собі слід вічний». Потрібно ніколи не забувати робити добро, від цього світ стане набагато кращим. Ми дуже вдячні нашим помічникам, що погодилися допомогти нам, а також за їхні щирі слова-настанови та пісню

про добро. Ми горді тим, що в нашій громаді родини підтримують українські традиції, показуючи власний приклад своїм дітям. Адже так важливо зберегти звичаї і традиції наших предків та передати їх нашим нащадкам, щоб не загубити той зв'язок, що з'єднує минуле з майбутнім, у якій би частині світу ми не були.

Друга частина нашого вечора була присвячена звичаям і традиціям українського весілля. Союзнянки Ж. Гуральська, М. Теліщак та І. Максим'юк повідали нашим гостям про те, як розпочиналося, проходилося та чим закінчувалося українське весілля. Після чудової розповіді союзнянки та їхні родини показали коротку виставу з фрагментів українського весілля, що написала союзнянка Л. Бойко. Вистава закінчилася весільним танком, який виконали С. Балкова та Д. Мариняк під керівництвом п. Орландо. А далі була *Весільна забава*, що розпочалася смачною вечерєю під звуки української музики.

На наших вечорницях ми мали ще дві гарні події для святкування. На продовження весільної теми мої батьки Люба та Богдан Папірник святкували свій справжній «золотий» ювілей. Дякую союзнянкам за квіти для «золотих» ювілярів і за чудові побажання здоров'я та радості на Многії Літа. З нами також святкувала свій день народження союзнянка 125-го Відділу СУА (НІ) Марійка Андрійович. Ми привітали п. Марійку з уродинами та побажали їй щасливого й радісного дня народження. Для наших ювілярів звучали музичні подарунки.

Вечір був наповнений приємними розмовами, танцями, забавами та лотереєю. І, як годиться на завершення вечорниць, союзнянки пригощали всіх предобрим солодким, гарячою кавою та смачними подарунками — хлібними шишками, які спекли В. Березовська, Н. Літепло та Е. Літепло.

Від усієї душі дякуємо всім, хто відвідав наш вечорниця та став частинкою «Міста добра», хто матеріально долучився до благодійної акції. Дякуємо нашим родинам за допомогу та розуміння. І пам'ятаймо — *Добро врятує світ!*

Хай живе у світі надія,
Хай земля від добра радіє.
Хай печаль серце обминає,
І добром всіх людей єднає.

Лілія Балкова, 30-й Відділ СУА,
Йонкерс.

PROPERLY CARING FOR YOUR LARGEST ORGAN

by Ihor Magun, MD, FACP

You may or may not know it, but your largest body organ is your skin. With a plethora of “skin care” products available on the market, choosing the appropriate one(s) to use can be daunting and confusing because cosmetic companies are solely in the business of selling products and not necessarily in the business of guiding consumers to the correct choice. Moreover, skin care is not “one size fits all.” What may be good for one person may not be right for another. Another thing to consider is that some products can bring side-effects you don’t need. Most medical practitioners, for example, recognize that some conditions, such as dry skin, may occur only because a product inappropriate to a specific user was used. In this month’s column I hope to shed light on some of the mystery. The first point to emphasize is that it is important to understand the basics of proper skin care and product choice. So, let’s start with the basics.

Get to know your skin type. Be aware that skin can and usually does change over time as well as with the seasons. Also note that facial skin is very different from the skin on the rest of your body in that it has more sebaceous (fatty) glands. Additionally, it is the area of your body most exposed to the elements. So it is logical that most individuals use one type of product for the face and another for the rest of the body. For individuals who have or are prone to dry skin, the choice is a mild, soap free cleanser that hydrates as it cleans. The product is called Cetaphil. It can be applied gently without water to the skin and rubbed gently. Excess can be removed with a soft cloth, leaving a thin film of the product on the skin. Cetaphil can also be used with a water-applied product, then rinsed. This product can also remove waterproof and water-based makeup. It can be purchased in stores and on-line and is available both in liquid and bar forms.

There are two types of skin moisturizers (based on their mechanism of action). Humectants draw and holds water to the skin, whereas the other is a moisturizer and coats the skin with a combination of oil and water. Both of these work well if applied immediately after bathing and drying. The desired result is to maximize the amount of moisture from the bath. An example of a humectant is Amlactin and an example of the latter is Aquaphor. Many individuals choose a moisturizing body wash. They come in various scented versions and they provide a layer of moisture on the skin surface. One important factor is that this product works best if used with a sponge made of plastic netting.

Dull skin can be treated with honey. Apply a thin layer and let it stay for fifteen minutes, then rinse off with water. And you should never forget application of daily sunscreen. Many products already have some form of moisturizer in their formulation. So if you do apply other products, sunscreen should be the last product applied to achieve the desired protection. And don’t forget about the neck area. Many people apply moisturizers and sunscreen only to the face, leaving the neck vulnerable to the elements.

Pay attention to expiration dates of cosmetics, especially those that have an “active ingredient.” Most cosmetics have a three to six month shelf life. Also remember that using products used by others can lead to new skin issues because these products can harbor bacteria.

A few words about scalp care may also be helpful. Contrary to popular belief, dandruff is caused by scalp inflammation due to rapid division of cells. Shampooing with a product intended for this condition on a daily basis is more helpful than less frequent shampooing. Using a conditioner is also helpful. Contrary to one prevalent belief, baby shampoo is not good for adults because adults harbor yeast in the scalp, which is not addressed by a baby shampoo. If not addressed, the yeast can lead to scalp issues. Another theory that needs debunking is that daily shampooing causes hair loss. Hair loss is genetic and is affected by use of strong chemicals that penetrate the hair shaft and destroy or affect its growth. Hair loss is not caused by shampoo and/or conditioner.

Finally, remember that the surface of the body is also impacted by what happens inside the body, so make sure that you stay well hydrated, eat healthy (lots of colorful vegetables and fruit) and get adequate sleep and exercise.

Finally, remember that knowledge is power. Now that you have a checklist of information about skin (and what happens beneath it), you should look forward to glowing outside and inside.

«Діти – це наш дорогий скарб, се наша надія, се – Молода Україна»

Олена Пчілка

КОВАЛЬ КЛЕПЛЕ, ПОКИ ТЕПЛЕ

Оповідання **Анатолія Григорука** зі збірки «Чим хата багата»
Малюнки **Валентини Серцової**

– Мабуть, хтось нашого Муркаша зурочив, – сказала Денискові бабуня. – Був такий лагідний котик! Миші могли йому вузлики на хвості в'язати. А тепер, бач, розласився до пташок. По деревах з гілки на гілку стрибає. Пуцьверіноків кривдить.

– Це йому так не минеться, – сказав, червоніючи від обурення, онук Дениско. Другого дня він прокинувся раніше, ніж завжди. Швиденько вмився, одягся, з'їв пів тарілки вівсяної каші та почимчикував до колгоспної кузні.

Кузня стояла за вигоном у дикому вишняка. Вона була маленька, скобочена й чорна від кіптяви. Але там з ранку до вечора гуготіло в горні полум'я і лунав веселий передзвін молотків.

– Добрий ранок! – привітався Дениско, переступаючи поріг.

Коваль дядько Левко, кремезний і нешвидкий у рухах чоловік, тицьнув у жар синє, бо вже схолело, залізко, поклав на ковадло кліщі, витер пропаленим у кількох місцях фартухом пітне чоло й тільки по тому відповів:

– Доброго здоров'я й тобі. Чого це так рано встав?

– А наш кіт Муркаш до пташок розласився, – квапливо заходився пояснювати Дениско. – Підкрадеться і ловить. А я хочу на шию йому дзвіночка. Бо з дзвіночком дідька лисого підкрадешся. Дзвіночок що не ступиш – телень-телень! От пташки й утечуть.

– Діло кажеш! – підморгнув дядько Левко. – Сам придумав?

– Ні, по телевізору про таке розказували... А ви мені дзвіночка викуєте? У крамниці їх зараз немає. А поки тато чи мама у місто поїдуть, Муркаш усіх горобців і синиць виловить.

– Як така рахуба, то доведеться викувати, – сказав дядько Левко. – Тільки ось мою роботу попервах упораємо. Гайда, ставай до міха. Василь, що за молотобійця в мене, до військкомату поїхав. Восени йому в армію. То стажуйся – і я тебе на його місце візьму.

– А я хіба зможу? – щиро засумнівався Дениско.

– Не святі горщики ліплять, – розгладив вуса дядько Левко. – А ти хлопець бідовий. Думаю, саме враз будеш.

Підохочений щедрою похвалою, Дениско дотягся до металевої ручки міха та смикнув її донизу. Проте міх навіть не зворухнувся.

– Ти що, каші мало їв? – блиснув білозубою посмішкою дядько Левко.

– Чого це мало? – ображено засопів Дениско. – Цілих пів тарілки.

Він ухопився за ручку обома руками і, підстрибнувши, завис у повітрі. Але тут-таки під вагою власного тіла опустився. Міх важко зітхнув. З горна віялом приснули іскри. По кузні повіяв прохолодний вітрець. Тепер діло в Дениска пішло веселіше. Він підстрибував і опускався на землю, підстрибував і опускався. Міх задихав легко, на повні груди. Вугілля покритлося фіалковим димком, а далі з нього виткнулося кілька язиків вогню. Хвилини за три залізо так розпеклося, що знов стало червоне аж до жовто-білого. Дядько Левко спритно вихопив його кліщами й поклав на ковадло.

– Тобі перепочинок, друже молотобієць, – сказав він. – Тепер моя черга чуба погріти. Відійди-но трохи далі, щоб іскри не дістали. Та швидше, бо наш брат коваль клепле, поки тепле.

Він легко, ніби граючись, загнував молотком по залізу, то спліскуючи, то вигинаючи його. А Дениско дивився на ту спритну роботу, як зачарований.

– Це у свинарнику двері мінятимуть, – пояснив дядько Левко. – Старі оджили своє, струхлявіли, а нові для міцності обкувати треба.

– Знаю, – сказав Дениско. – У вас робота ого яка відповідальна та важлива.

– Е, зараз це ремесло не те, що колись, – пошкріб потилицю дядько Левко. – Нині все тобі на заводі мудрі автомати злягодять. А раніше й справді без коваля жодна жива душа не обходилась. Чи плуга там, чи рогача з коцюбою, чи завеса, чи підкови коням – все на ковалеві руки. Недарма у тьми-тьмущої українського люду прізвище – Коваль. А то ще – Ковальчук, Коваленко, Ковалина, Ковалишин. У поляків також одне з найпоширеніших прізвищ Ковальський. А в англійців – Сміт, що теж означає «коваль». Тепер давай будемо згадувати приказки. А їх про ковалів достолиха. Може, знаєш хоч одну?

– А ви ж он казали: «Коваль клепле, поки тепле», – нагадав Дениско.

– Правильно. Молодець, що запам'ятав. А ще про нас кажуть: «Без плуга не орач, без молота не коваль», «У коваля руки чорні, а хліб білий», «Не бери заліза в руки, поки на нього не плюнеш» та інші. Про гарного майстра відгукуються з повагою: «Добре тому ковалеві, що на обидві руки кує». А бракороба, що й одною рукою працювати не навчився, засміють: «Кував, грів та на пшик звів»...

Так у роботі та в щирій розмові дядько Левко з Дениском спорали всю роботу.

Під обід приніс Дениско з кузні манюнього, але голосного дзвіночка-скликанчика та на міцній шворці прив'язав Муркашеві на шию...

Маєте сумнів, чи допомогло це пташкам? Перевірте самі, от і знатимете.

ШПИНАТНІ (ШПИНАКОВІ) НАЛИСНИКИ

Маріанни Душар, авторки кулінарного дослідницького проєкту **пані Стефа** (panistefa.com).

Чудовий сніданок зимового часу, коли хочеться підняти собі настрій чимось смачним і кольоровим.

Треба взяти:

- 2 великі пучки свіжого або близько 1 фунту замороженого шпинату;
- 1 склянка окропу (якщо беремо заморожений шпинат);
- 14 унцій молока;
- 4 яйця;
- третина склянки олії;
- борошно;
- цукор, сіль, прованські трави.

Приготування.

Такі налисники можна зробити як зі свіжого, так і з мороженого шпинату. Свіжі шпинатні листочки миємо, струшуємо зайву воду та змелюємо зі склянкою води у блендері. Морожений шпинат заливаємо окропом, даємо розморозитися і також змелюємо у блендері в однорідну масу.

У блендер до шпинатної суміші додаємо молоко, яйця, борошно, постійно змішуючи. Борошна дати стільки, щоб тісто добре лилося, але не було зарідке.

Варто засмажити тестовий налисник. Якщо він тримається купи і гарно перевертається, додайте в суміш олію, ще раз все гарно вимішайте і смажте на гарячій пателі з двох сторін.

Загалом ці налисники прекрасні – не рвуться, кольорові, гарні та смачні.

Думаю, що до них чудово пасуватимуть солений сир з кропом, кмином або сезамом; часникове масло з вареними жовтками; мелене варене м'ясо з карамелізованою цибулькою; жовтково-гірчична паста; мало солена рибка – оселедець або червона риба, скроплена цитринкою. Мені також смакують шпинатові налисники з маслом і бринзою разом з солодким чаєм.

ДО НАС ПИШУТЬ

До редакції журналу «Наше Життя»

У грудневому числі «Нашого Життя» у розділі «Letters from a Reader» я прочитала лист Наді Яворів, в якому вона критикує редакцію журналу за мале число англомовних статей і що англомовні членкині не можуть читати ті статті, які поміщені тільки в українській мові.

Після 4-ї хвили еміграції до Америки до США вступило і далі вступає багато молодих жінок з України. Вони, напевно, воліють читати українські частини журналу, як також і старші членкині (такі, як я). Мушу признатись, що як у журналі почали появлятися англомовні статті, мене це турбувало. Я свідомо того, що часи змінюються. Але багато залежить від нас, і те, як важлива для нас українська мова. Знаю випадки, де в «мішаних» подружніх парах діти говорили двома мовами та належали і до молодечих організацій, і до Студії Мистецького Слова п. Крушельницької.

На жаль, діти моєї генерації, які говорили українською, читали й писали українською, коли утворили свої власні родини, то здебільшого у них вдома починала панувати і панує англійська мова. Їхні діти цілком перейшли на англійську не тому, що вони не навчилися української мови. Це покоління не хоче читати українською та називає себе англомовним. Шкода, бо знання, які вони отримали колись, непомітно забуваються.

Для цілком англомовних, які не зростали в україномовному середовищі, а хотіли б навчитися української мови, може варто організувати при округах США курси української мови. Багато з них вивчали різні чужі мови під час своїх студій і збагатилися знаннями, які їм напевно знадобилися в житті. Так само вони б скористалися знанням української мови і не нарікали на те, що в нашому журналі більшість статей українських. Вони б цілком інакше почувалися під час відвідин України, бо все було б їм цікавішим і більш зрозумілим.

Оксана Кузишин, 65-й Відділ США.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА
Анна Кравчук, Ірина Куровицька
Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька
Христина Бойко
Надя Нинка
Ірина Бучковська

Віра Кушнір
Валентина Табака
Наталія Павленко

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
- секретарка
- скарбник
- фінансова секретарка
- вільна членкиня
- вільна членкиня

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глінська – Дітройт
Лариса Заїка – Філадельфія
Лідія Слиж – Нью Йорк
Оксана Лодзюк Кривулич – Нью Джерзі
Оксана Шевчук – Огайо
Катерина Івасишин – Чікаго
Катерина Таньчин – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Оля Черкас – зв'язкова віддалених Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членкинь

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак
Анна Кравчук
Софія Геврик
Оксана Лодзюк Кривулич
Наталія Павленко
Ольга Дроздович
Юля Зиммерман

- суспільної опіки
- стипендій
- у справах культури
- соціальних засобів комунікації
- мистецтва і музею
- архівар
- цифровий маркетинг

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган
Рената Заяць
Ірина Легун
Ірена Рішко
Орися Зінич
Оксана Скипакевич Ксенос
Лариса Тополя
Тамара Стадниченко

- голова
- членкиня
- членкиня
- заступниця членкині
- заступниця членкині
- парламентарист
- україномовний редактор журналу "Наше Життя"
- англomовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj
Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Valentyna Tabaka – Officer at Large
Natalia Pawlenko – Officer at Large
Oksana Skypakewych Xenos – Parliamentarian

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Glinska – Detroit
Larysa Zaika – Philadelphia
Lidia Slysh – New York City
Oksana Lodziuk Krywulych – New Jersey
Oksana Shevchuk – Ohio
Katherine Iwasyszyn – Chicago
Kateryna Tanchyn – New England
Alisa Serdyuk – Central New York
Olya Czerkas – Liaison for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk Krywulych – Social Media Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair
Yulia Zimmerman – Digital Marketing

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

Оксана Воловач. **Снігурі.**

Присвячується коханому Володимирові, з чийх долонь їдять снігуріки.
З любов'ю від Оксани.

Oksana Wolowacz. **Bullfinches.** Dedicated to beloved Volodymyr, from whose hands the bullfinches eat.